

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər
Bu gün Bakıda tufan olacaq
yazısı səh.13-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 31 mart 2017-ci il Cümə № 65 (6679) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Milli Şuranın mitinq qərarı müxalifəti bir-birinə vurdu

Musavat AXCP-ni onları qabaqlamaqda suçladı; YAP isə aksiyanı ermənilərlə əlaqələndirdi

yazısı səh.8-də

Türkiyənin yeni hədəfi - Azərbaycan üçün də şans pəncərəsi

yazısı səh.6-da

Düşmənin hədələrinə Azərbaycandan sərt cavablar

yazısı səh.9-da

Hökumət bank sektorunu xilas etmək üçün "körpü salır"

yazısı səh.12-də

"Oğru türmədə oturmaldır" - "qanuni oğru"larla savaşıyan nazir

yazısı səh.13-də

İqtidar seçkidə "karusel"lə vidalaşır-Seçki Məcəlləsində dəyişikliklər

yazısı səh.12-də

Kərkük kürd və ərəblər arasında mübarizə predmetinə çevrilib

yazısı səh.10-da

Ölkədə işsizliyin real səviyyəsi nə qədərdir?

yazısı səh.14-də

Kremlə şok rüşvət ittihamı - Kataloniyanın müstəqilliyini tanıma, əvəzində...

yazısı səh.9-da

Azərbaycanlıların soyqırımı - bir əsrdə 4 dəfə yaşanan faciə

yazısı səh.4-də

Əli İnsanovun məhkəməsi başlayır - sabiq nazir azad ediləcək, yoxsa...

yazısı səh.5-də

Moskva Azərbaycanın axtardığı abxazı həbs etdi

CAHANGİR HACIYEVİ YENİ MƏHKƏMƏ GÖZLƏYİR - 400 MİLYON DOLLARI KİMƏ VERİB?

Beynəlxalq Bankın pulunu mənimsəyən abxaz oliqarx Levan Tujba Azərbaycanın sorğusu əsasında Rusiya paytaxtında saxlanıldı; krediti separatçı bölgədə biznesə axıdan Cahangir Hacıyevin başı yenidən dərdə...

musavat.com
Togrul İsmayil

yazısı səh.7-də

Rusiya hökuməti Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin qeydiyyatını ləğv etmək istəyir - böyük skandal

Rusiyanın məkrli erməni diasporu və anti-Azərbaycan dairələri birləşərək Rusiyada yaşayan azərbaycanlıların təşkilatlarını qadağan etmək üçün fəaliyyətə keçiblər; tanınmış iş adamlarının da təmsil olunduğu qurumun fəaliyyəti kimlərin rahatlığını pozub?

yazısı səh.5-də

Sabir Rüstəmxanlı AXC liderlərinin "KQB agent"i elan edilməsindən danışdı

yazısı səh.3-də

İntihar edən MTN polkovnikinin qardaşından Eldar Mahmudova sensasion ittihamlar

İlqar Əliyev

yazısı səh.7-də

Ölən jurnalistin anası: "Bu, kişilik deyil"

yazısı səh.3-də

Prezident Saatlıya pul ayırdı

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev Saatlı rayonunda çoxmənzilli binaların əsaslı təmiri ilə bağlı tədbirlər haqqında sərəncam imzalayıb. Virtualaz.org-un məlumatına görə, bu məqsədlə 2017-ci il dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuş Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ehtiyat fondundan Saatlı Rayon İcra Hakimiyyətinə 3,0 (üç) milyon manat ayrılıb.

Dövlət başçısının imzaladığı digər sərəncamla on iki min nəfər əhəlinin yaşadığı 6 yaşayış məntəqəsini birləşdirən Saatlı-Musalı-Dəlilər-Novruzlu avtomobil yolunun tikintisi məqsədi ilə Azərbaycan Respublikasının 2017-ci il dövlət büdcəsinin dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu xərclərinin bölgüsündə avtomobil yollarnın tikintisi və yenidən qurulması üçün nəzərdə tutulmuş vəsaitin 3,8 milyon (üç milyon səkkiz yüz min) manatı "Azərbaycan Açıq Səhmdar Cəmiyyətinə" ayrılıb.

Maliyyə Nazirliyinə sərəncamın 1-ci hissəsində göstərilən məbləğdə maliyyələşməni təmin, Nazirlər Kabinetinə sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etmək tapşırılıb.

İcra hakimiyyətindən "Şərqi bazarı"nın söküləcəyi xəbərinə reaksiya verildi

Nərimanov icra başçısının 1-ci müavini:
"Bazar deyil, bazarın arxasındakı birmərtəbəli evlər söküləcək"

Bakının Nərimanov rayonundakı "Şərqi bazarı"nın köçürülməsi haqda xəbərə Nərimanov Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının 1-ci müavini Şahmar İbadov münasibət bildirib. Ş.İbadov deyib ki, bazarın köçürülməsi haqda məlumatlar yanlışdır: "Bazar deyil, bazarın arxasındakı birmərtəbəli evlər söküləcək. "Şərqi" bazarı tarixi-memarlıq abidəsidir. Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi tərəfindən qorunan abidələrdəndir. Həmin abidənin sökülməsi üçün Nazirlər Kabinetinin və Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin razılığı olmalıdır. Biz bazarın köçürülməsi ilə bağlı xəbərləri tamamilə təkzib edirik".

Ş.İbadov deyib ki, pilot layihə çərçivəsində "Şərqi" bazarının arxasındakı 1 mərtəbəli evlərin sökülməsi və yerində müasir standartlara cavab verən hündürmərtəbəli binaların tikintisi nəzərdə tutulub: "Hazırda həmin evlərin söküntüsü həyata keçirilir. Pilot layihə çərçivəsində sökülən evlərin sakinlərinə 1 il 6 ay sonra tam təmirli, mənzillərin hazırkı ölçülərindən 30 faiz artıq olmaqla mənzillər təqdim ediləcək. Bu müddət ərzində sakinlərin kirayə haqları da ödəniləcək. Mümkündür ki, həmin 1 mərtəbəli evlərin sökülməsi haqda məlumatları öyrənənlər düşünüb-lər ki, bazarın da sökülməsi baş tuta bilər və bu, yanlış məlumatların ortaya çıxmasına səbəb olub".

□ E.HÜSEYNOV

"Qaya Mətbuat Yayımı" MMC!

- **İstənilən qəzet və jurnallar həm də sərfəli qiymətə:**
- Əgər siz qəzet və jurnalların rahatlıqla evinizə və ya ofisinizə çatdırılmasını;
- Mətbuatı aldıqdan sonra abunə haqqını ödəmək və bu ödənişin formasını sərbəst seçmək hüququndan istifadə etmək;
- Tirajınızda lazım gəldikdə dəyişikliklər etmək;
- Ön başlıcası ayda 26 dəfə nəşr olunan "Yeni Müsavat" - 0.60 AZN və bundan əlavə 2500 adda yerli və xarici nəşrlər.**
- Abunə yazılmaq üçün uzağa getmək lazım deyil.
- Telefonla zəng etməyiniz kifayətdir:**
Bakı şəh. 564-63-45; 598-35-22
- Respublikanın digər böyük şəhərlərinə də abunə qəbul olunur.

Xalq şairinin oğlunu ödürənin dayısını da tutdular

Xalq şairi Fikrət Qocanın oğlu Yalçın Qocayev qətlə yetirməkdə təqsirləndirilən Elnur Nəhmədov dayısı İsa Zülfüqarov da saxlanılıb. İ.Zülfüqarov Bakı İstintaq Təcridxanasında saxlanılan Elnur Nəhmədov ilə qısamüddətli görüşə gedib və ona telefon ötürməyə çalışıb. Onun bu əməlinin qarşısı bir neçə gün əvvəl Penitensiar Xidmət əməkdaşları tərəfindən alınıb.

İsa Zülfüqarovun üstündən içərisində danışıq kartı olan "iPhone" markalı mobil telefon aparatı aşkar edilərək götürüldü. Qeyd edək ki, martın 12-də Yalçın Qocayev tanışları - Sumqayıt şəhər sakini, əvvəllər məhkum olunmuş Ruslan Məmmədov, Sabirabad rayon sakini Elnur Nəhmədov və Bakı şəhər sakini Pərviz Hüseynov-la birgə yeyib-içiblər. Spirtli içki qəbul edən tanışlar arasında mübahisə düşüb. E.Nəhmədov mübahisə zəminində Y.Qocayevə döyərək qətlə yetirib.

Faktla bağlı Nəsimi Rayon Prokurorluğunda Cinayət Məcəlləsinin 120-ci (qəsdən adam öldürmə) maddəsi ilə cinayət işi başlanıb. Polis və prokurorluq orqanları əməkdaşlarının keçirdikləri istintaq və əməliyyat-axtarış

tədbirləri nəticəsində Y.Qocayevin tanışları - Sumqayıt şəhər sakini, əvvəllər məhkum olunmuş 1979-cu il təvəllüdü Ruslan Məmmədov, eyni təvəllüdü Sabirabad rayon sakini Elnur Nəhmədov və Bakı şəhər sakini 1980-ci il təvəllüdü Pərviz Hüseynov tutulublar.

□ E.HÜSEYNOV

Məmmədyarova Nalbəndyan Moskvada görüşməyəcək?

Hələlik Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirlərinin Moskvada görüşü barədə hər hansı bir məlumat yoxdur.

"Trend"-in məlumatına görə, bunu Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin rəsmi nümayəndəsi Mariya Zaxarova brifinq zamanı deyib.

Diplomat bildirib: "Hələlik Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirlərinin Moskvada görüşü barədə bizdə hər hansı bir məlumat yoxdur".

Diplomat daha sonra əlavə edib: "Bu barədə məlumat olan kimi bildirəcəyik".

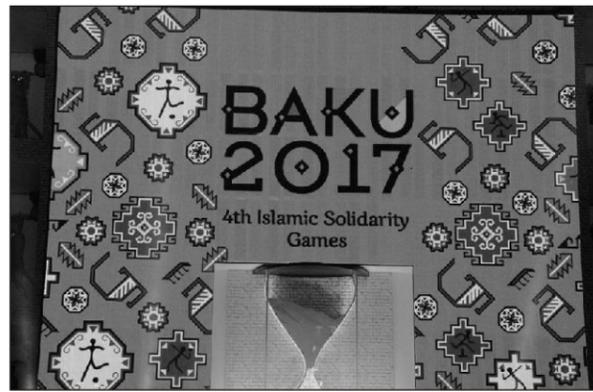
Virtualaz.org xatırladı ki, həmin görüş barədə anonsu ATƏT-in Minsk Qrupunun amerikalı həmsədri Riçard Hoqland bir neçə gün əvvəl İrəvanda keçirdiyi mətbuat konfransında vermişdi.

Yazıcı borca görə intihar etdi

Martin 30-da Yasamal rayonu İsmayıl Qutqaşın küçəsi ev 1, mənzil 34-də intihar hadisəsi baş verib. Rizvan Axundov adlı şəxs özünü yaşadığı mənzildə asıb.

İlkin məlumata görə, onun intihar səbəbi maliyyə problemləri ilə bağlı olub. Mərhumun bank kreditlərinin olduğu, üstəlik, bir müddətdir, işsizlikdən əziyyət çəkdiyi bildirilir. (Bakupost.az)

R.Axundov 1972-ci ildə Ağdamda anadan olub. 1994-cü ildə İqtisad Universitetinin maliyyə-kredit fakültəsini fərqlənmə ilə bitirib. 1994-98-ci illərdə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasında aspiranturada oxuyub. Mərhum elmi fəaliyyətlə yanaşı bədii yaradıcılıqla da məşğul olub. O, Rizvan Qorxmaz imzasıyla şeirlər və hekayələr yazmış. "Qəlbin kövrək telləri" adlı kitabı da nəşr olunub.

İslamiadaya neçə ölkə başqalarının hesabına gələcək?

IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarının əməliyyatlar üzrə baş direktoru Mayk Loynd bildirib ki, bu dəfə oyunlara gələcək ölkələrin naqliyyat xərclərini Azərbaycan tərəfi ödəməyəcək.

Virtualaz.org-un məlumatına görə, o bildirib ki, iştirakçı ölkələrin əksəriyyəti səfər xərclərini özləri ödəyəcəklər: "Bir neçə ölkənin müəyyən dəstəyə ehtiyacı yarana bilər. Bunu isə beynəlxalq donor qurumları ödəyəcəklər. Azərbaycan tərəfinin heç bir məsuliyyəti olmayacaq".

Amma Loynd belə ölkələrin daqiq sayını açıqlamayıb. Virtualaz.org bildirib ki, maliyyə problemləri yaşayan ölkələr arasında, məsələn, Misir var. Bu ölkəyə kömək göstəriləcək ki, o, İslamiadaya daha çoxsaylı tərkibdə gəlsin.

Onu da qeyd edək ki, IV İslam Həmrəyliyi Oyunları 12 - 22 mayda Bakıda keçiriləcək.

Kiyevdə biznesmenin arvadını oğurlayan azərbaycanlı yaxalandı

Kiyevdə biznesmenin həyat yoldaşını oğurlamaqda təqsirli bilinən üç nəfərdən ibarət cinayət dəstə məhkəmə qarşısına çıxacaq. Virtualaz.org xəbər verir ki, bu barədə Kiyev Prokurorluğu məlumat yayıb.

Mənbə bildirir ki, keçən ilin oktyabrında pul müqabilində biznesmenin arvadının oğurluğunu təşkil edən cinayət qruplaşmanın üç iştirakçısı barəsində məhkəməyə qədərki araşdırma başa çatıb.

Təhqiqat zamanı məlum olub ki, adam oğurluğu ilə bağlı planı paytaxtın üç sakini hazırlayıb və reallaşdırıb. Bunlar 30 yaşlı Azərbaycan vətəndaşı, 34 yaşlı Luqansk və 21 yaşlı Xmelniçkiy sakinidir. Onlar sahibkardan həyat yoldaşının azad olması qarşılığında 150 min ABŞ dolları tələb ediblər.

Cinayət dəstənin iki iştirakçısı hüquq-mühafizə əməkdaşları tərəfindən Kiyevdə pulu qəbul edərkən saxlanılıblar. Onların digər cinayət ortaqları isə Donetsk vilayətinin Kramatorsk şəhərində tutulub.

Onlar Ukrayna Cinayət Məcəlləsinin insan oğurluğu və cinayət dəstə təşkil etmə maddələri ilə ittiham olunurlar.

Hazırda cinayətlə bağlı istintaq başa çatıb və materiallar tanış olma üçün şübhəliyə və onların müdafiəçilərinə verilib.

"Əgər Ter-Petrosyan bizə əl uzadırsa..."

"Ter-Petrosyanı pragmatik siyasətçi kimi tanıyıram və əgər o belə bəyanatlar verirsə, deməli, anlayır ki, Ermənistanın inkişafına yol Azərbaycanla sülhdən keçir".

Bunu virtualaz.org-a eksküziv açıqlamasında Azərbaycanın sabiq prezidenti Ayaz Mütəllibov deyib.

Ermənistanın birinci prezidenti Levon Ter-Petrosyanın "Ermənistan işğal edilmiş ərazilərində Azərbaycan qaytarılmasına başlamalıdır" bəyanatına münasibət bildirərkən A.Mütəllibov vurğulayıb ki, sülh hər iki ölkəyə lazımdır və "sevindirici haldır ki, Ter-Petrosyan bu məsələni erməni xalqına çatdırır".

"Mənə onunla dəfələrlə görüşmək lazım gəlib. O çox ağıllı insandır və deməliyəm ki, heç vaxt onun tərəfindən Azərbaycana azğın nifrət gərmədim. Əgər o bizə əl uzadırsa, biz onu rədd etməli deyilik.

Beli, bizim ərazilərimiz onun vaxtında işğal edilib, heç bir halda tariximizin bu faciəli səhifələrini unutmaz olmasın, amma bununla birlikdə vəziyyəti də real qiymətləndirmək lazımdır. Bizim xalqlarımız irəli baxmalı, ölkələrimizin, regionumuzun uğurlu gələcəyi haqqında fikirləşməlidir. Başqa seçim yoxdur: ya əbədi düşmənçilik edəcəyik, ya da sülh haqqında razılığa üçün özümüzə güc tapacağıq.

Həmişə hesab etmişəm və indi də hesab edirəm ki, sülh içində yaşamağın alternativ yoxdur. Bu ağıllı problemləri həll etmək üçün həm bizim tərəfimizdən, həm də erməni tərəfindən siyasi iradə lazımdır. Heç kəs bizim əvəzimizə bu məsələni həll etməyəcək - nə ATƏT-in Minsk Qrupu, nə də hər hansı başqa qrup. Biz hamımız xalqlarımızı sülhə hazırlamalıyıq", - deyərək Ayaz Mütəllibov vurğulayıb.

Putin Rusiyalı bürüyən etirazlar haqda: "Ərəb baharı" nı xatırladı..."

Rusiya prezidenti Vladimir Putin ölkəsindəki kütləvi etirazları şərh edib. Virtualaz.org xəbər verir ki, bu barədə TASS məlumat yayıb.

"Mən korrupsiya ilə mübarizə məsələlərinin ictimaiyyətin diqqət mərkəzində olmasını dəstəkləyirəm. Yanlış hesab etdiyim ancaq odur ki, hansısa siyasi hədəflər seçkilər ərəfəsində bundan siyasi səhnədə tənqid üçün istifadə edirlər. Bu "ərəb baharı" nı xatırladı: biz bunun nəyə gətirib çıxardığını çox yaxşı bilirik. Ukraynada dövlət çevrilişinə də bu səbəb olmuşdu", - deyərək Putin qeyd edib.

“Azərbaycan Namına” İctimai Forumun prezidenti, mərhum prezident Heydər Əliyevin köməkçisi işləmiş, politoloq Eldar Namazovun Azərbaycan Xalq Cəbhəsi (AXC) liderləri haqqında dedikləri ciddi gündəm olub. O, AXC liderlərini Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinə (KQB) işləməkdə ittiham edib.

Modern.az xəbər verir ki, E.Namazov britaniyalı jurnalist, analitik Tomas De Vaala deyib ki, SSRİ zamanı hakimiyyət orqanları onu ələ almağa çalışsa da, bu cəhdləri uğursuzla nəticələnib (Tomas De Vaalın müəllifi olduğu “Qarabağ: Ermənistan və Azərbaycan sülh və savaş yollarında” kitabında yazılıb). Eldar Namazov AXC liderlərinin çoxunun Dövlət Təhlükəsizlik Komitəsinə (KQB) işlədiyinə ehyam vurub.

Həmin hissəni təqdim edirik: “Onlar mənə köhnə Lenin meydanında (indiki Azadlıq meydanı) yerləşən Hökumət Evinə dəvət etdilər... Onlar mənə, həmin mitinqlərə gəndərəcəkləri tanınmış ictimai fiqurların adlarını dedilər. “Yox, sağ olun, mən belə oyunlarda yoxam” dedim. Mən kütləvi mitinq olan yerə getdim və kütlənin içinə çıxdım. Onların siyahısında olan adamlar həqiqətən də tribunaya çıxdılar və çıxış etməyə başladılar. Onların çoxu tarixə AXC liderləri kimi düşüblər”, - deyər Eldar Namazov hərəkət illərini belə xatırlayır.

AXC hakimiyyəti dövründə daxili işlər naziri olmuş İsgəndər Həmidov politoloqun

dediklərindən təcübləndiyini dilə gətirib: “Meydan hərəkətində əsas aparıcı qüvvə Sabir Rüstəmxanlı və Nəmət Pənahlı idi. Biz isə aşağılarda olurdurduq. Aşağılarda bir milyon adam vardı. Onların heç birini Hökumət Evinə dəvət etmədiklər. Eldar Namazova böyük hörmət var. Onun belə danışması çox təcüblüdür. Həmin KQB AXC liderlərinə divan tuturdu. Yaxşı olardı ki, Eldar Namazov ad deyər. Ad demirsə, dediyini bir az şübhə altına alır. 1993-cü ildən sonra AXC liderlərinin heç biri hakimiyyətdə olmadı. Əksinə, içi mən qarışıq, həbsxanaya atıldı. İşləyən elə Eldar Namazov oldu. Eldar Namazov açıqlama verib ad çəksə, daha yaxşı olar. Məncə, oxu atıb yayı gzlətmək lazım deyil”.

Əbülfəz Elçibəy hakimiyyətdə baş nazir işləmiş Pənahlı Hüseyn bunları deyib: “O dövrdə “Alimlər klubu” vardı. Onun lideri də Eldar Namazov idi. O cümlədən həmin klubun fəaliyyətində də özünə yer tuturdu. Məncə, bu məsələyə onun özü cavab versə, daha yaxşı olar. Ədalət Tahirzadənin “Meydan” kitabı var. O dövrə aid yazılar var. O yazılara baxsanız söhbətin kimlərdən

Sabir Rüstəmxanlı AXC liderlərinin “KQB agenti” elan edilməsindən danışdı

“Siyahını gətirib qabağımıza qoysun, görə KQB adamları kimdir?”

Sabir Rüstəmxanlı

getdiyinin dairəsini müəyyənləşdirə bilərsiniz. Konkret olaraq həmin şəxslərin kimliyini söyləmək isə çətinidir”.

AXC İdarə Heyətinin rəhbəri olmuş, deputat Fərəc Quliyev isə bildirib ki, tribunaya çıxan adamları hamı tanıyır: “KQB-nin də, Daxili İşlər Nazirliyinin də, ordunun da xeyli insanları xalq hərəkətinə dəstək verirdilər. Milli-azadlıq hərəkətində minlərlə insan iştirak edirdi. KQB də, sırası vətəndaş da bilirdi ki, tribunada kim olacaq. Onlar populyar insanlar idi. Burada qərribə nəse yoxdur. KQB-nin bunu bilməsi də çox normal bir şeydir. Nəinki Azadlıq meydanındakı tribunaya, hətta əyalətlərdə belə tribunaya kimin çıxacağı bilinirdi. Burada nəse axtarmağa gərək yoxdur. Məncə, milli-azadlıq hərəkətinə kölgə salmaq üçün belə üsullardan istifadə etmək doğru deyil. Bu, xalq müstəqilliyə aparan hərəkət idi. Belə detallar isə məsələyə xələl gətirməz”.

Meydan hərəkətinin iki əsas liderindən biri, VHP sədri, xalq şairi Sabir Rüstəmxanlı ittihamlara belə cavab verdi: “Bir həftədir Türkiyədə olduğuma görə Eldar bəyin ittihamlarından xəbərsiz idim. Mətbuatı da izləyir bilməmişdim. Onu deyər bilərəm ki, o dövrdə meydana çıxan insanlara bu cür qara yaxmaq, hökumət, “KQB agenti” adlandırmaq yalnız aşağı səviyyəli insanların fikri ola bilər. O yolu gedənlər belə ittihamlar daha çox işlədirlər. Konkret Eldar Namazovu nəzərdə tutmuram. Bu cür iddi-

ada olan hər kəsə ümumi şəkilə cavab verərəm. O meydandan hadisələrin sonu idi. Hərəkətə qədər meydanda dediklərimizi dəfələrlə dilə gətirmişik, ali məktəblərdə, zavodlarda keçirdiyimiz görüşlərdə demişik. Yazdığımız kitablarda, məqalələrdə də bunları qeyd etmişik. Guya KQB kimisə göndərən kimi millət qəbul edəcəkdik? Millət kimin KQB agenti olduğunu o zamanlar çox gözəl bilirdi və həmin şəxsləri fitə basırdı. KQB adamlarından heç biri meydanda özünə yer tapa bilmir, çıxış da etmək imkanı olmurdu. Amma bəzən olurdu ki, 20-30 adam çıxış edirdi. Nəmət Pənahlı və mən aparıcı idim. Həmin şəxslərin içərisində KQB agenti də ola bilərdi. Onların hamısına cavabdeh olmaq olmaz ki. Millət mənə daha çox o zaman “Ömür kitabı”na görə qəbul edirdi. O kitabı əllərimdə bayraq kimi gətirirdilər. Ondan əvvəl də “Qan yaddaşı” kitabım var idi. Millət bu kitablara görə mənə qəbul edirdi. Bu kitablara KQB mənə yazdırmışdı? Təəssüflər olsun ki, bizim içərimizdəki liderlər bir-birlərinə daha çox ləkə atmaqla məşğuldurlar. Bununla milli hərəkəti də gözəndirirlər. Eldar Namazov həmin si-

yahını gətirib qabağımıza qoysun, görə KQB adamları kimdir? O iddiada olan kəslərin çoxu hərəkətdən sonra hakimiyyətə gəldilər, hakimiyyətdən gəldilər. Bütün arxivlər əllərində idi. Arxivləri açdılar və kimin-kim olduğunu gözəl bildilər. Əgər bizim haqqımızda əllərində bir fakt olsaydı, düşmənlərimiz çox idi, dərhal ortaya qoyardılar. Amma bunu edə bilmədilər. Yalnız özlərinin arxivlərini təmizləməklə məşğul oldular. Bizim heç nədən qorxumuz olmayıb. O zaman Milli Məclisdə KQB arxivlərinin açılması ilə bağlı məsələ müzakirə ediləndə dedim ki, onsuz da bu arxivlər paramparçadır, əgər açılsa, hər kəs bir-biri ilə düşmən olacaq. İstənilən halda arxivlərin açılmasını vacib saydım. Səmimi deyək ki, hərəkət dövründə Eldar Namazov kim idi? İnciməsin mənə, məcbur olub deyirəm. Ona o zaman desəydilər ki, siyahını götür meydana çıx, meydan onu qəbul edərmi? Meydan onun adında bir şəxsin varlığı ilə yoxluğunu bilirdi ki? Millət əvvəl kimin kim olduğunu saf-cürük etdi, sonra inandığı şəxslərin arxasınca gəldi”.

Qeyd edək ki, E.Namazovun bu fikirləri deyib-demədiyi bərədə də müzakirələr gədir. Onun özü ilə bu məsələni dəqiqləşdirməyə çalışsaq da alınmadı.

□ Cavanşir ABBASLI

Döyüləndən sonra ölən jurnalistin anası: “Bu, kişilik deyil”

Bakı Apelyasiya Məhkəməsində jurnalist Rasim Əliyevin ölümündən təqsirli bilinənlərin şikayətinə baxılır

Bakı Apelyasiya Məhkəməsində Ağır Cinayətlər Məhkəməsi tərəfindən jurnalist Rasim Əliyevin rezonans doğuran qətlinə təqsirli bilinmiş Elşən İsmayilov, Samir Mustafayev, Kənan Mədətov, Camal Məmmədov və Arif Əliyevin şikayətinə baxılması üzrə növbəti iclas keçirilib. Jurnalist Rasim Əliyev 2015-ci il avqustun 8-də döyülüb və növbəti gün xəstəxanada dünyasını dəyişib.

Qədim Babayevin sədrliyi ilə məhkəmə təqsirləndirilən şəxslərin vəkillərinin zərər-

çəkmiş tərəfə 1 sayılı Klinik Mərkəzin həkimlərinin məhkəmə istintaqına cəlb edilməsi, məhkəməyə əlavə şahidlər

rin çağırılması, Rasim Əliyevin daxili orqanlarının rentgen görüntülərinin məhkəməyə təqdim edilməsi haqqında və-

satətlər təqdim etməsi ilə başlayıb.

Contact.az-ın məlumatına görə, zərərçəkmiş tərəfin vəkililəri Fariz Namazlı bildirib ki, vəsatətlərlə razıdır, o, xüsusən şahidlərin dindirilməsi və rentgen görüntüləri üzərində dayanıb: “Hesab edirəm ki, vəsatətlər təmin edilməlidir”.

Daha sonra məhkəmə dörd təqsirləndirilən şəxsin vəkililəri Şəmsəddin Quliyevə söz verib: “Rentgen görüntüləri məhkəməyə təqdim edilsə, həkimlər mütləq məsuliyyətə cəlb olunacaqlar. Cinayət işinin mahiyyəti məhz bu görüntülərdədir. Ekspertlər öz rəylərində rentgen görüntüləri haqqında heç nə yazmayıblar, ona görə ki, onlarda Əliyevin qabırğalarının qırılmadığı görünür”. Bu sözlərdən sonra prokuror Səhiyyə Nazirliyinin məktubuna və ekspertiza rəyinə əsaslanaraq, məhkəmədən vəsatətləri təmin etməyi xahiş edib. Vəkil Quliyev yenidən söz istəyib: “Mən ekspertlərin

rəylərindən deyil, rentgen görüntülərindən bəhs edirəm. Rasim Əliyev əməliyyat olunmayıb. Kimsə ölümdən sonra içəri girib və onun qabırğalarını sındırıb, öd kisəsini partladırıb. Niyə rentgen görüntüsü yoxdur? Qoy bizə reanimasiyadan videokamera görüntülərini təqdim etsinlər”.

Məhkəmə yerində məsələləri təmin etməyib. Daha sonra Rasim Əliyevin anasına söz verilib: “Müttəhimlərin sözlərinə görə, Rasimin ölümündə tək cəhəmlər təqsirlidir. Onlar deyirlər ki, belə zərbələrdən adam ölmür. Mən Rasimi USM edən həkimlə söhbət etmişəm. O gileylənirdi ki, həkim Babək Zeynalovun oğluma yardım göstərməməsinə başa düşə bilmir. Axı onun pnevmotoraksı var idi. Rasimin başı zədələnməmişdi, Elşən İsmayilovun vurduğu zərbəyə heç nə yazmayıblar, ona görə ki, onlarda Əliyevin qabırğalarının qırılmadığı görünür”. Bu sözlərdən sonra prokuror Səhiyyə Nazirliyinin məktubuna və ekspertiza rəyinə əsaslanaraq, məhkəmədən vəsatətləri təmin etməyi xahiş edib. Vəkil Quliyev yenidən söz istəyib: “Mən ekspertlərin

yülməsinə və vəfat etməsinə səbəb olan futbolçu - red.) da bu qrupa daxildir. Onlar Rasimi müşahidə kameraları önündə döyüblər. Hamı bilir ki, indi ən kiçik mağazada belə kamera var. Onlar buna necə cürət ediblər? Onların eməlləri Rasimin Cavid Hüseynovun və müttəhimlərin təbiyyətsiz olduğu haqqında sözlərini təsdiq edir. Müttəhimlər cəmiyyət üçün ən təhlükəli insanlardır. Qozbeli qəbir düzəldər. Onlar çıxan kimi yenə eyni şeyi təkrar edəcəklər. Kənan, sən haraya və niyə gətdiyini bildirin. Demə ki, təqsirin yoxdur. Beş nəfər bir adama necə hücum edə bildiniz? Bu, kişilik deyil, insanlıq deyil. Müttəhimlər barəsində hökmün qüvvədə qalmasını və həkimlərin məsuliyyətə cəlb olunmasını istəyirəm”.

Vəkil Namazlıya söz verib, o, yenidən işin birinci instansiyaya məhkəməsinə qaytarılması zərurətini qeyd edib: “Müttəhimlər haqqında hökm dəyişdirilməlidir. İşin bir hissəsini təkrar istintaqa göndərmək, qalan hissəsini dəyişdirmək absurdur”.

Məhkəmə prosesi aprelin 12-nə təyin edib.

**"Nə bu sənə
bir hünərdir,
nə də Xaqaniyə ar..."**

Xəlid KAZIMLI

Jurnalist dostumuz Xəqani Səfəroğlunun sosial şəbəkədə yazdığı bir statusun ətrafında yaranan qalmaqal göstərir ki, cəmiyyətdə onun toxunduğu mövzuya dair ciddi problemlər var.

Xəqaninin statusu bundan ibarətdir ki, o, azyaşlı övladları ilə metro qatarında gedərkən üzübüzdə əyləşən gənc oğlan və qızın heç kəsi sayı salmadan intim hərəkətlərə yol vermələrinə sət təpki göstərib.

Bu hərəkətinə və yazdığı statusa görə onu kütləvi şəkildə qınayanlar, pisləyənlər, hətta təhqir edənlər var.

Xəqani gənclərə irad bildirərəkən bir qədər sət, həddindən artıq esəbiləmiş ola bilər, amma bu onu təhqir etməyə əsas vermir.

Həmkarımı 19 ildir tanıyıram. O zaman o, hələ gənc və subay idi, amma oturuşunu, duruşunu bilən ciddi oğlan idi. Elə də qalıb. Xəqani bu ölkədəki dürüst, vicdanlı, savadlı insanların ön cərgəsindədir, nümunəvi ailə başçısıdır.

Əgər gənclər o hərəkəti onun azyaşlı övladlarının yanında etməsəydilər, Xəqani öz üzünə "əxlaq keşikçisi" funksiyası götürməzdi, üzünü döndərər, onlara fikir verməzdi. Ancaq söhbət azyaşlı övladlardan gedirsə, təbii ki, əksər atalar kimi, Xəqaninin də öz övladlarının pis örnəyin şahidi olmalarını istəməməsi normaldır.

O, elə bir övlad yetişdirir, yetişdirmək istəyir ki, sabah universitetə daxil olacaq, həkim, müəllim, mühəndis olub cəmiyyətə fayda verəcək, möhkəm ailə quracaq.

İndi gələk gənclərin ictimai yerdə yerdə yol verdiyi hərəkətə. Sovet vaxtı öpüşmə səhnələri olan filmlərə 16 yaşından aşağı uşaq və yeniyetmələri buraxmırdılar. Təkcə bu ölkədə deyildi, hazırda inteqrasiya olunmaq istədiyimiz Avropada da eləydi.

Məsələn, Azərbaycan tamaşaçısına "komissar Kattani" kimi tanış olan Aktyor Miçel Plaçidonun çekildiyi bir italyan filmi var, o filmde Plaçido 17 yaşlı hamilə arvadıyla kinoteatıra gəlir, kassir onlara bilet satmır ki, qızın 18 yaşı yoxdur. Plaçido deyir, sinyor, bu qadın artıq hamilədir, o öpüşmə səhnələri olan filmə baxsa nə olacaq ki. Kassir deyir, dəxli yoxdur, qanun var, qayda var.

İndi necə ola bilər ki, azyaşlıların intim hərəkətlər, erotik epizodlar olan filmə kinoteatrdə baxması qanunla qadağandır, amma kimlərsə həmin epizodları canlı şəkildə ictimai yerlərdə, özü də azyaşlıların gözü önündə edə bilər və buna görə onlara irad tutmaq olmaz.

Bəzən ABŞ-ı, Avropanı misal göstəririlər, "bu onlarda adi şeydir" deyirlər. Elə şey yoxdur. Azdan, çoxdan, Amerika da görmüşük, Avropa da. Orda da sevgili cütlüklər qol-qola, mehribancasına gəzirilər, amma harda gəldi cütləşmirlər, mazaqlaşmırlar. Belə hərəkətlər etmək zərurəti duyanlar isə olduqları məkanı nəzərə alırlar, azyaşlılar varsa, özlərini yığışdırırlar. Özlərini ram edə bilməyənlərsə mütləq yaşlıların iradıyla üzleşirlər.

2010-cu ilin mayında ABŞ-ın Cənubi Karolina ştatında olarkən müxtəlif əyləncə məkanlarına da getdik, yüzlərlə sevgili cütlük gördük, bircə dəfə ictimai yerdə öz məhrəm münasibətlərini xalqa nümayiş etdirənləri görmədik. Deyirdilər, güldürüldür, zarafatlaşdırlar, hətta qol-boyun da gəzirdilər, amma erotik hərəkətlərə yol vermirdilər.

Bələdçimiz deyirdi ki, bura Amerikanın mühafizəkar yerlərindən biridir, burada ailə dəyərlərinə, adət-ənənələrə ciddi fikir verirlər.

Sonradan biz yaşlı cütlüklərlə də tanış olduq. Aralarında 60-65 yaşlılar da vardı, 75-80 yaşlılar da. Onlar görüş boyu bir-birinin əllərini buraxmırdılar, bir-birinə qarşı sayğılı, diq-qətcil idilər. Bir ailə Qırğızıstan və Gürcüstandan gələn və onların himayəsində olan iki gənc qızı da özləriylə gətirmişdi, bir saniyə gözələrdən kənara qoymurdu. Əslində isə buna xüsusi ehtiyac yox idi. Bir həftə ərzində Cənubi Karolinanın paytaxtında olduq, amma hansısa qadına maritlayıb baxan, söz atan, nəse bir tərbiyəsizlik, mədəniyyətsizlik edən görmədik.

2015-ci ilin dekabrında Brüsselində demiryol vağzalında öpüşən gənclər də gördük. Bir azdan ayrılacaqdılar, bir xeyli qucaqlaşdı durdular. Hamı da anlayırdı ki, bu, cinsi münasibətlərin ayırd edilməsi prosesi deyil, ayrılıq vıdaləşməsidir.

Söhbət ondan gedir ki, hər şeyin yeri-yatağı, öz uyğun məkanı var. Vaxt gələcək, bu gün ictimai nəqliyyatda öz açıq-saçıq hərəkətlərinə görə qınanan gənclər 40 yaşlarını keçəndə vaxtilə özləri kimi edənlərə irad tutacaq, "burda sizdən başqaları da var, tərbiyəli olun" deyəcəklər.

Cəmiyyət bu kimi hərəkətlərə təpki (bəzən sət rekasiya) verməse, içindən dağılar, bütün dəyərlər məhv olub gedər. Müasirlik də bir yere qədər.

P.S. Yazının başlığı *ustad şairimiz Xəqani Şirvaninin bir şeirinin misrasından götürülüb.*

Bu gün 31 mart - azərbaycanlıların soyqırımını günüdür. XIX əsrin əvvəllərindən başlayaraq Qafqazda kütləvi şəkildə məskunlaşdırılan ermənilər az müddət sonra bölgəni özünə əsl mənada "qan çanağı"na çevirdilər. Ermənilərin "Böyük Ermənistan" xülyası ilə atdıqları addımlar azərbaycanlılara qarşı kütləvi qətlərin və soyqırım aktlarının reallaşması ilə nəticələndi. Bu qanlı tarix qısa fasilələrlə bütün XX əsr boyu döndənmə təkrarlandı.

1917-ci ildə Rusiyada baş verən fevral və oktyabr hadisələrindən sonra "Daşnaksütyun" partiyası və Erməni Milli Konqresi daha geniş fəaliyyətə başladı. Eyni zamanda V.Lenin tərəfindən 1917-ci ilin dekabrında Qafqaz işləri üzrə müvəqqəti fəvqəladə komissar təyin edilən Stepan Şaumyan azərbaycanlıların kütləvi qırğınının təşkilatçısı və rəhbərinə çevrildi. Erməni silahlı qüvvələri tərəfindən 1917-ci ilin əvvəllərindən 1918-ci ilin mart ayına qədər olan dövrdə (31 mart hadisələrin ən qanlı pik nöqtəsi idi) İrəvan quberniyasında 197 kənd, Zəngəzur qəzasında 109, Qarabağda 157 kənd dağıdılmış, digər bölgələrdə 60 yaşayış məskəni məhv edilmiş, yandırılmış və viran qoyulmuşdu. 1918-ci ilin əvvəllərində, yəni mart qırğını ərəfəsində bilavasitə Şaumyana tabe olan erməni silahlı qüvvələrinin sayı 20 minə yaxın idi. Bolşeviklərin, o cümlədən Leninin himayəsi altında Şaumyan Bakı Kommunasının rəhbəri oldu. Həmin il martın 30-da erməni-bolşevik birləşmələri Bakı şəhərini dənizdən - gəmilərdən yaylım atəşinə tutdular. Bunun ardınca isə silahlı daşnaklar azərbaycanlıların evlərinə hücum edərək amansız qətlər törətdilər. Martın 31-də və aprelin ilk günlərində qırğınlar kütləvi xarakter aldı. Minlərlə dinc azərbaycanlı yalnız milli mənsubiyyətinə görə məhv edildi. Həmin günlərdə erməni-bolşevik birləşmələri Bakıda 12 min dinc azərbaycanlıni qətlə yetirdilər. Bu qanlı hadisələr zamanı insanlar evlərində diri-diri yandırılmış, eləcə də xüsusi işğəncələrlə və amansızlıqla öldürülmüşdü.

Ermənilərin silahlı hücumu nəticəsində 1918-ci ilin ilk beş ayı ərzində Quba qəzasında 16 mindən çox insan xüsusi qəddarlıqla qətlə yetirilib, 167 kənd dağıdılıb ki, onlardan 35-i hazırda mövcud deyil. Erməni-daşnak dəstələrinin Quba qəzasında azərbaycanlıları kütləvi şəkildə qətlə yetirmələrinə dair aşkar edilmiş faktlar son vaxtlar bir daha sübuta yetirilib. Belə ki, 2007-ci ildə Quba şəhərində kütləvi məzarlıqların aşkar edilməsi erməni vandalizmini təsdiqləyən faktlardır.

Amazaspın rəhbərliyi ilə erməni hərbi birləşmələri Qubada türk-müsəlman əhalisi ilə yanaşı, yəhudilərə qarşı da qırğınlar törədiblər. Ermənilər 1918-ci ilin martında Bakıda 12 min azərbaycanlı ilə yanaşı, Qubada 3 min nəfərə qədər yəhudini də qətlə yetiriblər.

Bundan əlavə, Azərbaycanın yüzlərlə yaşayış məntəqəsi,

o cümlədən Qarabağda 150-dən çox kənd dağıdılıb və yandırılıb, eləcə də Şuşada azərbaycanlılara qarşı amansız qırğınlar törədilib. Erməni daşnakları tərəfindən 1918-ci ilin mart-aprel aylarında Bakıda və digər Azərbaycan ərazilərində 50 minə yaxın insan xüsusi işğəncələrlə qətlə yetirilib. Zəngəzur qəzasında 10 mindən

sında bildirdi ki, ermənilərin indiyə qədər azərbaycanlılara qarşı törətdiyi soyqırım faktlarını ümumiləşdirib bir ad altında təbliğat işinin aparılması, dünyada hüquqi, siyasi qiymətinin verilməsinə nail olmaq istiqamətində işlər görməyin daha səmərəli olacağı yanaşmaları olub və indi də var. Amma bunun əksi olan-yeni ermənilə-

olduğunu, bu həlqələrdən ən genişmiqyaslısının məhz 1918-ci ilin martında azərbaycanlılara qarşı həyata keçirilən soyqırım olduğunu qeyd edirik. Məsələyə bu cür yanaşmaq düzgündür".

Azərbaycanlıların soyqırımını abidəsinin ucaldılması məsələsinə gəldikdə, deputat bildirdi ki, Xocalı soyqırımını ilə

Azərbaycanlıların soyqırımını - bir əsrdə 4 dəfə yaşanan faciə

Bakıda soyqırım abidəsinin qoyulması məsələsi gündəmə gələ bilər

çox, Şamaxı qəzasında 10 min 270 nəfər, şəhərlə birlikdə isə 18 min 270 nəfər azərbaycanlı amansızlıqla öldürülüb.

Azərbaycanlıların erməni-bolşevik terrorçuları tərəfindən tamamilə məhv edilməsinin qarşısı Nuru Paşanın komandanlığı ilə Qafqaz İslam Ordusu Azərbaycana gəldikdən sonra alınıb.

1918-ci il mayın 28-də Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti qurulduqdan sonra bu hadisələrlə bağlı Fəvqəladə Təhqiqat Komissiyası yaradılıb və ermənilərin törətdikləri cinayətlər araşdırılmağa başlanıb. Hökumətin qərarı ilə hər il mart ayının 31-nin Ümummilli Matəm Günü kimi qeyd edilməsi qərara alınıb. Lakin Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin süqutu bu işi başa çatdırmağa imkan verməyib. Azərbaycan prezidenti Heydər Əliyevin 26 mart 1998-ci il tarixli sərəncamına görə isə 31 mart Azərbaycanlıların Soyqırım Günü elan edilib. Hər il bu tarix ölkəmizdə və dünyada azərbaycanlıların ermənilər tərəfindən soyqırımı məruz qaldığı gün kimi xüsusi tədbirlərlə qeyd edilir.

Prezident yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasının Siyasi Araşdırmalar İnstitutunun direktoru, deputat Elman Nəsirov "Yeni Müsavat" a açıqlama-

bağlı abidə var. Eyni zamanda belə planlar da var ki, azərbaycanlıların soyqırımını ilə bağlı daha böyük bir kompleks tikilsin: "Azərbaycanlılara qarşı zaman-zaman ermənilərin törətdiyi soyqırım faktlarının bir böyük abidədə ifadə edilməsi mümkündür. Həmin abidəyə elə dizayn etmək olar ki, 1905-1907, 1918-1920, 1948-1953 hadisələri, 1988-ci ildən başlayan hadisələr məntiqi ardıcılıqla həmin dizaynda əksini tapa bilər və onun pik nöqtəsi kimi Xocalı soyqırımını göstərilə bilər. Buna etmək mümkündür və ən uyğun gələn yeri də Şəhidlər Xiyabanı yerləşən ərazidə müəyyənləşdirmək olar. Abidəni ucaldıb həmin ərazini diplomatik protokolla da salmaq yaxşı olardı ki, xarici qonaqlar gələrkən protokol qaydasında həmin abidə ziyarət edilsin. Bunun böyük bir siyasi əhəmiyyəti ola bilər".

Beynəlxalq məsələlər üzrə ekspert Elşən Mustafayev isə bildirdi ki, 31 martı Azərbaycanlıların soyqırımını kimi geniş miqyasda tanıdı bilməməyimizin səbəblərindən biri ölkədə insanların öz övladları ilə həmin günün gəlib ziyarət edəcağı bir abidənin olmamasıdır: "Yalnız Şəhidlər Xiyabanında türk şəhidliyinə getməklə biz həmin günü qeyd edirik. Amma soyqırımı məruz qalmış on minlərlə soydaşımızın xatirəsini yad etmək, gələcək nəsillərə yaddaşında bu faciəni yaşatmaq üçün gedəcək bir yerimiz yoxdur. Dünyada tanıdı bilməməyimizə gəlinə isə bu işi aparən əsas qüvvə Diaspora Komitəsi və diplomatlarımız olmalıdır.

Xalqımızın başına gələn bütün faciələrlə bağlı anım günlərinin olması, dərsliklərdə bu barədə geniş məlumatların yazılması və onların beynəlxalq aləmə çatdırılması son dərəcə vacib məsələdir".

□ **Etibar SEYİDAĞA**

Rusiya hökuməti Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin (ÜAK) qeydiyyatını ləğv etmək və fəaliyyətini dayandırmaq niyyətindədir. Bu sensasion bilgi "Yeni Müsavat"a Moskvadakı mənbələrdən daxil olub. Məlumatda bildirilir ki, Rusiya Ədliyyə Nazirliyinin ÜAK-ın qeydiyyatı məsələsinə aprelin 11-də baxacağı və müvafiq qərar çıxaracağı gözlənilir.

ÜAK mərhum dövlət başçısı Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə təsis olunub ki, konfransda Rusiya prezidenti Vladimir Putin də iştirak edib. Bundan başqa, Azərbaycan və Rusiya prezidentləri ÜAK-ın bütün qurultaylarına təbrik məktubları göndərirlər, qurumun fəaliyyətini yüksək qiymətləndirirlər.

Yeri gəlmişkən, ötən ilin dekabrında Moskvada ÜAK-ın IV Qurultayında təşkilatın rəhbər orqanlarına yeni seçkilər keçirilib. Səsvermə nəticəsində tanınmış ictimai xadim, tibb elmləri namizədi, professor Fazil Qurbanov qurumun yeni prezidenti olub. Qurultayda ÜAK-ın Rəyasət Heyəti və Mərkəzi Şurasına yeni üzvlər seçilib. Qurumun vitse-prezidentləri sırasında da kifayət qədər tanınmış şəxslər yer alıb. Məsələn, Mixail Qusman, dünyada tanınmış iş adamları Qod Nisanov, İsgəndər Xəlilov və dünya şöhrətli rəssam Tahir Salahovun adını çəkmək kifayətdir. Qeyd edək ki, son qurultayda Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının İctimai-siyasi məsələlər şöbəsinin müdiri Əli Həsənov, Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Nazim İbrahimov, Azərbaycanın Rusiyadakı səfiri Polad Bülbüloğlu, cümlədən və Rusiyanın 78 bölgəsindən 200-dən artıq təmsilçi də iştirak edib.

"ÜAK Azərbaycan diasporunun tanınmış və nüfuzlu təşkilatıdır. Siz mədəni-maarifçilik fəaliyyəti ilə məşğulsunuz, sosial adaptasiya proqramlarının həyata keçirilməsinə yardım göstərsiniz və digər başqa istiqamətlərdə çalışsınız. Biz Azərbaycan diasporunun Rusiya cəmiyyətinin bütün sahələrinə töhfələrini yüksək qiymətləndirik". Rusiya prezidenti Vladimir Putinin ÜAK-ın fəaliyyəti haqqında vaxtilə dediyi bu fikirlər rəsmi Moskvanın indi sərgilədiyi mövqe ilə daban-dabana ziddir.

Məlumatda bildirilir ki, ÜAK-ın qeydiyyatının ləğv edilməsinin arxasında Rusiyanın Federal Təhlükəsizlik Xidməti dayanır. Dövlətin təhlükəsizliyi ilə məşğul olmalı qurumun rus cəmiyyətində və elitəsində yaxşı tanınan şəxslərin də təmsil olunduğu diaspor təşkilatında "təhlükə" axtarması əlbəttə də ki, gülməli görünür. Çünki ÜAK Rusiyanın azərbaycanlı diasporunu birləşdirən kütləvi ictimai təşkilatdır. Qurumun başlıca vəzifələri Rusiyada yaşayan azərbaycanlıların vətəndaş hüquqlarının təmin olunması, milli-mədəni, sosial və digər ehtiyaclarının ödənilməsinə dəstək göstərməkdir. Heç bir siyasi iddiası olmayan, Rusiya ilə dostluq körpüsünü möhkəmləndirən bir təşkilatın niyə "təhqiqat obyektinə" olması həm də haqlı suallara doğurur.

Qeyd etmək lazımdır ki, Azərbaycanı Rusiya ilə tək cəmiyyət dostluq və iki yüz illik tarix bağlamır, ölkəmiz şimal qonşumuzla strateji tərəfdaşdır. Diplomatik anlamda ittifaqdan sonra strateji tərəfdaşlıq dövrləri arasında ən yüksək səviyyəli əməkdaşlıq hesab olunur. Buraya tək cəmiyyət Rusiya ilə imzalanmış milyardlıq silah müqavilələrini də əlavə etsək,

Kremlin belə bir addıma gedə bilməsi artıq sual yox, təəccüb doğurur. Məlumat görə, Rusiyada azərbaycanlıların müstəqil və güclü təşkilatının fəaliyyət göstərməsi ilk növbədə bu ölkədəki erməni diasporunun maraqlarına cavab vermir. Artıq uzun illərdir ki, Rusiyadakı erməni lobbisi və onun təsiri altında olan müəyyən dairələr (əgər FTX də bu sıradadırsa, söz tapmaq çətinidir - "Yeni Müsavat") ÜAK-ın fəaliyyətinin dayandırılması ilə bağlı müxtə-

Rusiya hökuməti Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin qeydiyyatını ləğv etmək istəyir - dövlətlərarası münasibəti pozmaq istəyənlər fəallaşdı

Rusiyanın məkrli erməni diasporu, həm də bu ölkənin anti-Azərbaycan dairələri birləşərək Rusiyada yaşayan azərbaycanlıların təşkilatlarını qadağan etmək üçün fəaliyyətə keçiblər; Rusiyada yaşayan tanınmış iş adamlarının da təmsil olunduğu qurumun fəaliyyəti kimlərin rahatlığını pozub?

marafətlərini pozmaq istəyənlər fəallaşdı. Onu da nəzərə alaraq, Rusiya ilə Azərbaycan arasında dostluq münasibətləri indi hamıdan çox erməniləri narahat edir ki, Ermənistan rəhbərliyi tez-tez bunu açıq şəkildə bürüzə verir, hətta Kreml rəhbərliyinə irad kimi deməyə belə cəsarət edirlər... Görünür, ÜAK-ın fəaliyyətini qadağan etməyə çalışan qüvvələrin əsas hədəfi də iki ölkə arasında münasibətləri pozmağa yönəlib. Bu işə aydıncıdır ki, ancaq

Rusiyadakı erməni diasporunun və Ermənistanın maraqlarına uyğun ola bilər. Sual olunur: Rusiyada yaşayan bütün xalqların və milli azlıqların, o cümlədən ermənilərin bir yox, bir neçə təşkilatı heç bir maneə və problem olmadan fəaliyyət göstərdikləri halda, azərbaycanlıların birləşdiyi ÜAK niyə və hansı əsaslarla "qanundankənar" elan olunsun? Azərbaycan hökumətinin bu məsələyə reaksiyası da maraqlıdır. Rəsmi olaraq hələ ki, Rusiya Ədliyyə Nazirliyinin vermək istədiyi qərara reaksiya yoxdur. Amma Rusiya rəsmilərinin tez-tez bunu açıq şəkildə bürüzə verir, hətta Kreml rəhbərliyinə irad kimi deməyə belə cəsarət edirlər... Görünür, ÜAK-ın fəaliyyətini qadağan etməyə çalışan qüvvələrin əsas hədəfi də iki ölkə arasında münasibətləri pozmağa yönəlib. Bu işə aydıncıdır ki, ancaq

Rusiyadakı erməni diasporunun və Ermənistanın maraqlarına uyğun ola bilər.

Sual olunur: Rusiyada yaşayan bütün xalqların və milli azlıqların, o cümlədən ermənilərin bir yox, bir neçə təşkilatı heç bir maneə və problem olmadan fəaliyyət göstərdikləri halda, azərbaycanlıların birləşdiyi ÜAK niyə və hansı əsaslarla "qanundankənar" elan olunsun?

Azərbaycan hökumətinin bu məsələyə reaksiyası da maraqlıdır. Rəsmi olaraq hələ ki, Rusiya Ədliyyə Nazirliyinin vermək istədiyi qərara reaksiya yoxdur. Amma Rusiya rəsmilərinin tez-tez bunu açıq şəkildə bürüzə verir, hətta Kreml rəhbərliyinə irad kimi deməyə belə cəsarət edirlər... Görünür, ÜAK-ın fəaliyyətini qadağan etməyə çalışan qüvvələrin əsas hədəfi də iki ölkə arasında münasibətləri pozmağa yönəlib. Bu işə aydıncıdır ki, ancaq

Fikirləşmək və ağıllı qərar vermək üçün hələ vaxt var...
 "Yeni Müsavat"

Əli İnsanovun məhkəməsi başlayır - sabiq nazir azad ediləcək, yoxsa...

Vəkil: "Az ağır cinayət sayılır və 7 ilə qədər cəza nəzərdə tutulur"

Səidə Qocamanlı: "...Ümid edirəm ki, onu məhkəmədən buraxacaqlar"

Həbsdə olan sabiq səhiyyə naziri Əli İnsanovun növbəti məhkəməsinin başlayacağı gün məlum olub. Martın 22-də 71 yaşlı tamam olan, hazırda 1 saylı Bakı İstintaq Təcridxanasında saxlanılan sabiq dövlət məmurunun məhkəməsi aprelin 7-də olacaq və prosesi Qaradağ Rayon Məhkəməsi aparacaq.

Ötən ilin oktyabrında 11 illik cəzası başa çatdı və əlavə 3 cinayət maddəsi ilə ittiham olunan, aylardır həbs müddətinin artırılması yolu ilə həbsdə saxlanılan İnsanovun budəfəki məhkəməsinin azadlığa buraxılacağına ümidlər böyükdür. Sabiq nazirin bu dəfə məhkəmədən ya "ev dustaqlığı"na buraxılacağı, ya da şərti cəza ilə həbsdən buraxılacağı ehtimal olunur. Avropa Məhkəməsinin onun azadlığa buraxılmasına

dair qərarı olsa da, keçmiş səhiyyə naziri bu müddətdə cəzadan azad edilməyib. Bəzi iddialara görə, artıq hakimiyyət də onu həbsdə saxlamaqda maraqlı deyil. Keçmiş naziri azad etmək planının olduğu vurğulanır.

Hazırda İnsanovla bağlı gedən müzakirələrdən biri də onun budəfəki məhkəmə prosesində də əvvəlki kimi şüşə qəfəsə salınıb-salınmayacağı ilə bağlıdır.

Ə.İnsanovun vəkilisi Toğrul Babayev "Yeni Müsavat"a açıqlamasında qarşıdan gələn məhkəmə prosesi və sabiq naziri gözləyən cəza ilə bağlı bunları dedi: "Hakim Rəşad Mustafayevin sədrliyi ilə məhkəmə prosesi başlayacaq. Bu maddələr üzrə Əli İnsanovun 10 il yarım cəza ala biləcəyi ilə bağlı deyilənlər doğru deyil. İndiki maddələr az ağır cinayət sayılır və 7 ilə qədər cəza nəzərdə tutulur. Qaradağ Rayon Məhkəməsinin "şüşə qəfəs" yoxdur, ona görə də Əli İnsanov bu dəfə çox güman ora salınmayacaq. O, özünü hazırda normal hiss edir. Səhhətində heç bir problem yoxdur".

Qeyd edək ki, ölkənin hüquq müdafiəçilərinin bir qismi İnsanovun məhkəməsinin monitorinqini aparacaqlar. Bu barədə qəzetimizə İnsan Haqları üzrə Birgə İşçi Qrupunun üzvü Səidə Qocamanlı məlumat verdi: "Nəzarətimiz altında olan iş olacaq. Çünki bildiyiniz kimi, Əli İnsanov hazırda azadlıqda olmalı idi. Ötən ilin oktyabrında o azadlığa buraxılmalı olduğu halda, əlavə cinayət maddələri ilə üz-üzə qaldı. Biz Monitorinq Qrupu olaraq, bu məhkəməni yaxından izləyəcəyik, proseslərdə iştirak edəcəyik, məhkəməni nəzarətə götürəcəyik. İnsanov barəsində Avropa Məhkəməsi tərəfindən də qərar çıxarılib, o azadlığa çıxmalıdır. Ümid edirəm ki, indi qarını açıb, onu azadlığa buraxacaqlar. Bunun başqa yolu yoxdur. Gözəl iş o olardı ki, bu məhkəmə obyektiv keçirilsin. Artıq bu qədər də olmaz. Məhkəmənin özünə gedib monitorinq keçirəndən sonra kifayət qədər

Əli İnsanov

məlumatlı olacağıq və bunu mətbuatla bölüşəcəyik. İndi nəşə demək də bir az çətinidir". Xatırladaq ki, Ə.İnsanov 2005-ci ilin oktyabr ayında həbs edilib. O, dövlət vəsaitlərinin mənimsənilməsinə və dövlət aktivlərinin qanunsuz özəlləşdirilməsinin təşkilində ittiham olunub. 2007-ci ilin aprel ayında Ə.İnsanov Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin hökmü ilə əmlakı müsadirə olunmaqla və 3 il ərzində dövlət vəzifəsi tutması qadağan edilməklə, 11 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib.

Ötən ilin avqustunda azad olunmasına iki ay qalmış İnsanov barəsində Cinayət Məcələsinin 234.1 (satış məqsədi olmadan qanunsuz olaraq narkotik vasitələri və ya psixotrop maddələri şəxsi istehlak miqdarından artıq miqdarda əldə etmə və ya saxlama), 315.2 (hakimiyyət nümayəndəsinə xid-

məti vəzifələrini yerinə yetirərkən həyat və sağlamlıq üçün təhlükəli olmayan zor tətbiq etməklə müqavimət göstərmə, xidməti vəzifələrini yerinə yetirməsi ilə əlaqədar ona və ya onun yaxın qohumlarına qarşı belə zor tətbiq etmə və ya zor tətbiq etmə hədəsi ilə hədələmə, bu maddədə göstərilən şəxslərə qarşı həyat və sağlamlıq üçün təhlükəli olan zor tətbiq etmə) və 317-2.1-ci (cəzaçəkmə müəssisələrində və ya istintaq təcridxanaslarında saxlanılan şəxs tərəfindən qadağan olunmuş əşyaların hazırlanması, saxlanması, gəzdirilməsi, daşınması və ya istifadəsi, eyni əməllər təkrar törədildikdə) maddələri ilə cinayət işi başlanıb. 11 illik əsas cəzasının başa çatdığı ötən ilin oktyabrında barəsində həbs-qətimkan qərarı seçilib. İndiyə qədər həbs-qətimkan qərarının müddəti bir neçə dəfə uzadılıb.

Cavansir ABBASLI

1 milyonluq rus ordusunun sayı artırılır - yeni işğal planı?

Şimal qonşumuzun hərbi kontingentin sıralarını genişləndirməsinin pərdəarxası;

politoloq: "Rusiyanın yenidən hansısa əraziləri işğal edə biləcəyi inandırıcı deyil"

Qərbin sanksiyaları, neft bazarındaki ucuzlaşma, milli valyutasının dəyərdən düşməsi şəraitində maliyyə çətinlikləri içərisində vurnuxan şimal qonşumuz ordu şəxsi heyətin sayını artırmağa qərar verib. Son məlumata görə, Rusiya Silahlı Qüvvələrində xidmət edən hərbiçilərin sayı bir milyonu keçib. Bu, prezident Vladimir Putinin rəsmi internet portalında dərc olunan fərmanında qeyd olunub. Fərmana əsasən, ştat sayı 1 milyon 13 min 628 nəfərdir.

Qeyd edək ki, bu ötən illərlə müqayisədə ilk artım sayılır. Sonuncu dəfə 2008-ci ildə ordu sıralarında qulluq edən hərbiçilərin sayı 1 milyon nəfər olub. 2016-cı ildə isə artım cüzi olub.

Martın əvvəllərində Rusiyanın Cənub Hərbi Dairəsi minlərlə hərbi qulluqçu və 1,5 min ədəd hərbi texnikanın iştirakı ilə genişmiqyaslı hərbi təlimlər keçirdi. Təlimlərdə Krasnodar və Stavropol diyarları, Həştərxan və Volqoqrad vilayətlərində, Qaraçay-Çerkez və Adıgeyde, o cümlədən Ermənistan və Abxaziyada yerləşən Rusiya hərbi birləşmələrinin hərbi hazırlıq vəziyyəti yoxlanıldı. Məhz bunun ardınca şəxsi heyətdə say artımı xəbəri tirajlandı. 13 min 150 milyonluq Rusiya üçün elə də böyük rəqəm olmasa da, bir məqama görə diqqət çəkir. Keçən ilin elə yaz aylarında xəbər yayıldı ki, ABŞ Şərqi Avropadakı hərbi kontingentini gücləndirir. Həmin məlumatda deyilirdi ki, Rusiyanın son vaxtlar nümayiş etdirdiyi aqressiv hərbi siyasətə cavab olaraq ABŞ ordusu Şərqi Avropadakı kontingentinə 13 min 500 nəfərlik hücum alayı əlavə edəcək. Budur, növbəti mərhələdə Rusiya orduya 13 mindən artıq əsgər cəlb edir.

Politoloq Elçin Mirzəbəyli çox uzaqgedən nəticələr çıxarmağın tərəfdarı deyil: "Rusiya Silahlı Qüvvələrinin sayı cəmi 13 min nəfər artırılıb. Bu say şəxsi heyətinin sayı 1 milyondan çox olan bir ölkə üçün bir o qədər də böyük rəqəm deyil. Hərbi büdcə isə ötən illə müqayisədə 7,5 faiz artırılıb. Nəzərə almaq lazımdır ki, devalvasiya Rusiya büdcəsinə ciddi təsir göstərmişdi və bu, hərbi büdcədə də özünü büruzə vermişdi. Lakin neftin qiymətinin ötən illə müqayisədə artması və sabitləşməsi Rusiya hökumətinə müəyyən xərcləri artırımağa, daha dəqiq desək, bir neçə il öncəki səviyyəyə yaxınlaşdırmağa imkan yaradıb. Xatırladıq ki, Rusiyanın 2015-ci ildə hərbi büdcəsi 91,1 milyard təşkil edirdi. 2017-ci ilin hərbi büdcəsi isə 84,5 milyard dollardır. Yəni Rusiyanın hərbi büdcəsi hələ 2015-ci il həddinə çatmayıb".

Politoloq qeyd etdi ki, Çin də öz hərbi büdcəsini 7,4 faiz artırıb: "Hərbi ekspertlər Tramp administrasiyasının orduya olan diqqətini nəzərə alaraq, ABŞ-ın hərbi büdcəsinin də artırılma bələcəyini düşünürlər. 2017-ci ildə Yaponiya, Cənubi Koreya, Hindistan, Səudiyyə Ərəbistanı kimi ölkələr də öz hərbi büdcələrini artırıblar. Hərbi büdcə artımı bütövlükdə dünyada baş verən geosiyasi proseslərlə, dünyanın ayrı-ayrı regionlarında təhlükəsizliyə təhdid yaradan amillərin artması ilə əlaqələndirilir. Rusiya SQ-nin şəxsi heyətinin artırılması bu ölkənin Suriyadakı hərbi iştirakı, Kırım böhranı, Baltik və Qara dəniz hövzəsində yaranmış reallıqlarla bağlıdır. NATO-nun Baltikyanı ölkələrdə və Qara dəniz hövzəsində Rusiya təhlükəsinə qarşı möhkəmlənməsi Moskvanı cavab tədbirləri görməyə vadar edir. Digər tərəfdən, nəzərə almaq lazımdır ki, Rusiya büdcəsində hərbi xərclərin artımı təhsil və səhiyyə sahəsində xərclərin azaldılmasına gətirib çıxarıb".

E.Mirzəbəyliyə görə, bu isə şübhəsiz ki, ölkənin aztəminatlı təbəqəsinin onsuz da pisləşməkdə olan durumuna öz mənfi təsirini göstərəcək: "Əgər 2017-ci ildə neft qiymətlərində ciddi irəliləyiş baş verməzsə, Rusiya hakimiyyətinin ölkənin potensialını bir neçə dəfə üstələyən davranışları ölkə daxilindəki proseslərə öz təsirini göstərə bilər. Amma bunun qısa bir zaman ərzində sosial partlayışa gətirib çıxaracağıni söyləmək bir qədər çətindir. Burada rus insanının psixologiyasını da nəzərə almaq lazımdır. Rusiyanın yenidən hansısa əraziləri işğal edə biləcəyi inandırıcı deyil. Dünya çox dəyişib və təkə hərbi mövcudluqla bu və ya digər əraziləri nəzarətdə saxlamaq olmur. Rusiya heç Kırım, Cənubi Osetiyani və Abxaziyani "yedirdə" bilmir. Yeni ərazilər böyük xərclər, iqtisadiyyata yatırılan sərmayələr tələb edir. Bu səbəbdən də Rusiyanın addımlarını mövcud reallıqların qorunmasına xidmət edən cəhd kimi qiymətləndirmək lazımdır".

□ Cavid TURAN

Türkiyə ilə Rusiya arasında Suriya problemi ilə bağlı son zamanlar müəyyən anlaşılmazlıqlar yaranarsa da, bu iki dövlət bir-birinə qarşılıqlı ehtiyac duymağa davam edir. Çünki supergüc olmalarına rəğmən, hər iki dövlət özünün bəzi iqtisadi və geosiyasi xarakterli problemlərini təkbəşinə çözmək imkanında deyil.

Əlaqələr normala düşdükdən sonra son vaxtlar tərəflər arasında genişlənən əməkdaşlıq sahələrindən biri də hərbi sferadadır. Məlumdur ki, Türkiyə Rusiyadan ən müasir S-400 raket sistemləri almağa hazırlaşır. Bununla bağlı artıq ilkin anlaşma da var. Ancaq maraqlıdır ki, qardaş ölkə NATO-nun üzvü ola-ola, nədən belə hava hücumundan müdafiə sistemine ehtiyac duyduğunu ki?

Musavat.com-un məlumatına görə, məsələyə aydınlıq gətirən türkiyəli politoloq Engin Özer vesti.az saytı üçün yazdığı məqalədə qeyd edir ki, Rusiya ilə Türkiyə arasında yeni formata, xüsusən də S-400-lərin alınmasına və iki dövlət arasında mümkün hərbi strateji əməkdaşlığa adekvat qiymət vermək üçün öncə regiondakı geosiyasi reallıqları düzgün anlamaq lazımdır.

"Bəllidir ki, Türkiyənin özünün müasir Hava-Hücumundan Müdafiə (HHM) sistemi yoxdur. 1952-ci ildən - NATO üzvü olandan sonra bu funksiyaları NATO yerinə yetirirdi - ta hakimiyyətə Ərdoğan gələndək. Lakin 2015-ci ilin avqustunda Almaniyaya və ABŞ Türkiyə ərazisindən "Patriot" sistemlərini çıxardı. İki ay sonra isə Suriya ilə hava sərhədində Rusiyanın "Su 24" təyyarəsi vuruldu. Türkiyə Rusiya təhlükəsi qarşısında Almaniyaya HHM sistemləri ilə bağlı müraciət etmək zorunda qaldı. Və Almaniyaya hökuməti də vəziyyətdən yararlanları Türkiyəyə qarşı siyasi şantajla əl atdı. Ankaraya aydın oldu ki, situasiya dəyişib və NATO Türkiyənin hava məkanının təhlükəsizliyi üçün heç bir zəmanət vermir. Ona görə də Ankaraya başqa yollar axtarmağa başladı", - deyər ekspert qeyd edir.

Daha sonra o, ötən ilin iyulunda hərbi çevriliş cəhdini yada salır və buna rəhbərliyin də "İncirlik" hərbi bazasından, Obama hökumətinin dəstəyi ilə həyata keçirildiyini yazır: "Belə qüvvələr nisbətində Ərdoğan üçün yalnız bir yol qalırdı: Rusiya ilə barışmaq. Bu gün iki ölkə arasında əlaqələrin normallaşma prosesi tam bitib və tədricən strateji məkana adlayır. Bu il martın 10-da Moskvada Ərdoğanla Putin arasında görüş oldu. O zaman Ərdoğan Türkiyənin

Türkiyənin yeni hədəfi -

Azərbaycan üçün də

şans pəncərəsi

Ankara-Moskva yaxınlaşması əməkdaşlığın yeni formatını zəruri edib; Türkiyənin S-400 və "İslam ittifaqı" hədəfləri; alman professor: "Qərb bunu bilir və ehtiyat edir..."

S-400-ləri almasında maraqlı olduqunu açıq bəyan elədi. Öz növbəsində müdafiə naziri Fikri İşiq bildirdi ki, alınan komplekslər NATO sistemine inteqrasiya edilməyəcək".

Politoloq fikrini belə təmamlayıb: "Sual ortaya çıxır: niyə Kreml bu sistemlərin Türkiyəyə satılmasına etiraz etmir? Cavab sadədir: birincisi ona görə ki, bu, NATO əleyhinə çox yaxşı təbliğatdır. İkincisi, Moskva Ankara ilə hərbi sferada əməkdaşlıq etməyə çalışır ki, bu da təbii ki, NATO-da ehtiyatlılıq yaradır. Türkiyənin Rusiyadan S-400 almaq qərarı tamamilə məntiqlidir və milli maraqların qorunmasına yönəlib. Moskva ilə hərbi sahədə əməkdaşlıq davam etdiriləcək, çünki bu həm də regionda təhlükəsizlik məsələsidir".

Alman politoloq, professor Vilfrid Furman isə hesab edir ki, Rusiya ilə yaxınlaşma xəttini davam etdirən Türkiyə postsovet məkanının müsəlman ölkələrindən ibarət "İslam birliyi" yaratmağı, Avrasiya İqtisadi Birliyində (AİB) isə türkiyəyönlü blok qurmağı hədəfləyib. Musavat.com-un məlumatına görə, bu barədə o, "Vestnik kavkaza" nəşrinə açıqlamasında bildirib.

Politoloqun şərhinə keçməzdən əvvəl qeyd edək ki, Moskva xeyli müddətdir AİB-də Azərbaycanla yanaşı, Türkiyəni də görmək istəyir və bunu gizlətmir. Çünki o halda Azərbaycan və Türkiyə quruma ciddi sanbal gətirməklə yanaşı, Rusiyanın böyük bir iqtisadi mükəmməliyi təsdiqləmək şansı yaranardı.

Bundan əlavə, Kreml yeni formatda işğalçı Ermənistanın blokadasını da yüngülləşdirməyə, Qarabağ məsələsinin həllini bütövlüklə Qərbin təsiri ilə çıxarmağa ümid edir. Moskva bu yöndə, nəhayət, Türkiyə-Avropa Birliyi və Türkiyə-ABŞ (Gülən məsələsinə görə) münasibətlərindəki gərginlikdən faydalanmağa çalışır - hansı gərginlik ki, son vaxtlar pik həddə çatıb.

Yaranmış vəziyyətdə Ankaranın Moskva ilə münasibətlərdə güddüyü əsas hədəfə toxunan alman politoloq deyir: "Türkiyənin Rusiya ilə oyunu olduqca ambisiyalıdır. Bir yandan söhbət Rusiya və Türkiyənin təsir və gücünün eyni qiymətli olduğunu göstərməkdən gedirsə, başqa yandan, bu oyun Mərkəzi Asiya və Cənubi Qafqazın müsəlman ölkələri (Türkmənistan, Özbəkistan, Qazaxistan, Tacikistan, Qırğızistan və

Azərbaycan) ilə bağlıdır. Bütün bu ölkələr Rusiyaya daha yaxın olsa da, Rusiyanın "çar hegemonluğu"ndan ehtiyat edir".

Politoloqun sözlərinə görə, belə görünür, Ərdoğanın məqsədi "birgə idarə olunan İslam ittifaqı" yaradıb daha sonra onu AİB-yə yeritməkdir: "Qurum daxilində belə bir Türkiyəyönlü blok həm də siyasi cəhətcə praktik olaraq Rusiya ilə bərabər dəyərdə olardı. Eyni zamanda Qərbin hərbi müdaxilələrinə qarşı Rusiya hərbi çetiri hesabına qoruma qazanardı".

Ekspert Türkiyənin AİB-ə daxil olmaq üçün effektiv "İslam ittifaqı" yaratmaq ehtimalını böyük saymasa da, hesab edir ki, bu, artıq rəsmi Ankaranın xarici siyasət kursunda "dolağı" təşkil edir və həm Qərbdən, həm də Rusiyadan xüsusi güzəşt və dividendlər qazanmağa hesablanıb. "Qərb bunu bilir və ondan ehtiyat edir. Qərb üçün bunun alternativ isə Türkiyəyə güclü maliyyə stimulları və müasir silahların satışının davam etməsi ola bilər", - deyər o, sonda əlavə edib.

Beləcə, Avropa və ABŞ-la çətin münasibətlər fonunda Türkiyənin Rusiya ilə münasibətlərinin yaxınlarda yeni formata keçəcəyi istisna olunmur. Özü də bu format iqtisadi sfera ilə yanaşı (AİB), hərbi sahəni də özündə ehtiva edə bilər. Proseslərin bu cürü inkişafı Qarabağ probleminin həllinə çalışan Azərbaycana da əl verir. Çünki o halda nəinki Ankara və Bakının, bütövlükdə yaradılacaq "İslam ittifaqı"nın Moskvaya təsir imkanları arta bilər. Yada saraq ki, Moskvaya son səfiri zamanı prezident Ərdoğan Rusiya-Türkiyə-Azərbaycan "üçlü formatı"nın yaradılması zəruriliyindən də danışmışdı.

□ Siyasət şöbəsi

"Bizi heç yere çağırmaıblar, cinayət işinə də xitam verməyiblər. Bacım cinayət işinə xitam verilməsi haqda xəbəri oxuyub və prokurorluqdan soruşub, ona deyiblər ki, düz xəbər deyil, cinayət işinə xitam verilməyib" - bu sözləri "Yeni Müsavat" əməkdaşına MTN-in Antiterror Mərkəzinin rəis müavini vəzifəsində çalışmış polkovnik İlqar Əliyevin qardaşı İsmayıl Əliyev deyib. Qeyd edək ki, bir neçə gün əvvəl polkovnik İlqar Əliyevin barəsində cinayət işinə xitam verilməsi xəbəri yayılıb. Xəbərdə qeyd olunurdu ki, bu barədə cinayət işini aparan istintaq orqanı qərar qəbul edib.

İ.Əliyev əlavə edib ki, əgər belə bir şey olsaydı, onlara dəqiq məlumat verildirdi.

İsmayıl Əliyev digər suallarımızı da cavablandırıb:

- İşlə bağlı gedən araşdırmalar haqda məlumatlısınız?

- Bu adam işə düşdü və getdi. İlqar həbs olunanda heç bir istintaq aparılmamışdı. Müstəntiq demişdi ki, bu işlərdə suçlanırsan. Ona demişdilər ki, sən bu işlərə görə istintaqa cəlb olunmusan. O da özünün günahsız olduğunu demişdi. Orada başqa söhbət olmamışdı. 2 ay həbsdə qaldı, həmin 2 ayda, müstəntiq 2 dəfə onun yanına gedib. Vəssalam...

- Hansı məsələləri ondan soruşurdular?

- İlqar deyirdi ki, mənim heç bir günahım yoxdur. Nə əmr veriblər, onu da icra eləmişəm. Ora hərbi sistemdir, o verilən əmri icra etməyə bilməzdi. Əmr verilirse, icra olunmalıdır. İlqar da əmrləri icra etmişdi. Sizə tapşırılan işi görməyəsən, hər halda, işdə çox qala bilməyəsən. İlqar da həminin. Əmr verilib, icra edib.

-Həbsindən sonra sizinlə danışanda nə deyirdi?

- Əsəbiləmişdi. Deyirdi ki, mənim bu işlərdə heç bir təqsirim yoxdur. İnanırdı ki, bu işdən təmiz adı ilə çıxacaq. O, ölkə rəhbərliyinə məktub da yazmışdı. Məktubunda qeyd etmişdi ki,

İntihar edən MTN polkovnikinin qardaşından Eldar Mahmudova sensasion ittihamlar İsmayıl Əliyev: "Əmrləri verən çöldədir..."

verilən əmrləri icra edib. Bu hadisə oldu, həmin müraciətdən də bir xəbər çıxmadı.

- Hadisə deyəndə yaqın ki, İlqar Əliyevin ölümünü nəzərdə tutursuz.

- Elədir.

- Ötən müddət ərzində sizin baş verənləri bir daha saf-cürük eləmək imkanınız olub. İlqar Əliyev özünü öldürəcək qədər gərgin idi? Belə bir addım atacağı haqda ehtimala belə yol açan nələrsə deyirdimi, hiss elətdirirdimi?

- Mən qardaşımın özünü öldürməsinə inanmıram. İlqar dünyanın hər üzünü görən adam idi. Dünyanın hər işindən xəbərdar idi. Onun böyük həyat təcrübəsi var idi. Türmə, həbs onun üçün sadə, adi bir məsələ idi. Orada nə baş verdi, nə oldu, nə etdilər ... bəlkə ailəsi ilə təhdid ediblər. Mən inanmıram ki,

o, özünü asıb. Bu ola bilməzdi. O, kənddə böyüyən insan idi. Öz bacarığı ilə ora gedib çıxan insan idi. Yazırlar ki, guya atam ona köməklik edib, pul verib, işə qoyub. İlqar öz yolunu özü seçmişdi və öz bacarığı ilə də gedib həmin vəzifəyə çıxmışdı.

- Həbsindən sonra ona ailəsinə qarşı addımlar atılacağı haqda xəbərdarlıq, hər hansı bir işarə verilmişdi?

- Bu haqda konkret nəse demirdi. Bizə tapşırırdı ki, ehtiyatlı olun. Döna-döna bunu deyirdi. Deyirdi ki, hər şey ola bilər. Konkretləşdirmirdi.

- İlqar Əliyevin ölümündən dolaqı başlanan işlə əlaqədar zərərçəkən tərəf kimi işin gedişatı haqda məlumat ala bilərsiniz?

- Yox, məlumat verilmir. İlqarın günahı yox idi. Hamı da bi-

lir ki, cinayətkar kimdir. Cinayətkar çöldədir. Əmrləri verən çöldədir. İcraçıları tutmaqla, həbs etməklə nəyə nail olacaqlar? İlqar neyləmişdi? Əmr vermisiz, hərbi sistemdir, o da yerinə yetirib. Vəssalam. İlqar həbs edib deyirlər ki, İlqar rüşvət alıb. Harada alıb, kimdən alıb? Həmin sözləri deyənlərə tapşırıblar ki, belə desinlər, onlar da deyirlər. İlqar vətənpərvər insan idi.

- Bugünlərdə İlqar Əliyevin birbaşa rəisi olmuş Elçin Quliyevin məhkəməsi başlayacaq. Həmin prosesə qatılacaqsız?

- Elçin Quliyevi yaxşı bir insan kimi tanıyıram. İlqarla evimizdə dəfələrlə olub. Onlar qardaş kimi idilər. Elçinlə həmişə bir yerdə idilər. O, ilqardan həmişə 1 addım irəlidə idi. Elə həmin axarla da gedib həmin vəzifələri tutmuşdular. İşə bir yerdə qəbul olunmuşdular. Elçinlə İlqar o vaxt 1 çekist vardı, Seyfulla müəllim, onun tələbəsi olmuşdular. Seyfulla müəllim onlara peşəni dərinliklərinə qədər öyrətmişdi. Onlar ora işə düzəlmək üçün 1 il get-gəldə qaldılar. Nəhayətdə qəbul olundular. Bu adamların günahı verilən əmrləri icra etmələridir. Əgər əmrlər qanunsuz olubsa, İlqar və ya Elçin nə edə bilərdilər? Bu qədər adam tutublar. Nəyi sübut ediblər? 3-5 ilə vaxt gələr və bütün baş verənlər xırdalıqla-

rına qədər açıqlanacaq. İndilik isə hər şeyi Allahın ümidinə buraxmışıq. Bu gün vəzifədə olanlar bilir ki, İlqar təqdim edildiyi kimi insan olmayıb. Onu kiminsə güdazına verdilər.

- Eldar Mahmudova və onun azadlıqdakı müavinlərinə müraciətlər etmişdiniz ki, qardaşım sizin əmrlərinizin icraçısı olaraq həbs olunub. Ona köməklik edin?

- Bacımın haralarasa müraciətləri olub. Amma heç bir cavab yoxdur.

- İlqar Əliyev işdən çıxarılandan sonra onun yaxınlarının da MTN-dən uzaqlaşdırılması xəbəri yayılmışdı. Qohumlarınızdan kimisə işdən çıxarmışdılar?

- Bacım oğlu 5 il MTN-in Akademiyasında oxumuşdu, 3 il də MTN-də işləmişdi. Peşəkar işçilərdən olub. İlqarı həbs etdilər, 3 gün sonra da bacım oğlunu çağıraraq işdən çıxardılar. O, tamamilə başqa idarədə işləyirdi. Bu günün özündə də heç yere işə götürməzlər. Hara müraciət edir, deyirlər ki, İlqar Əliyevin bacısı oğlusan, səni işə götürmək olmaz. İlqar Əliyevin cinayətini sübut etmişdik ki, onun bacısı oğluna qarşı belə addım atırsız? İlqar nə etmişdi? Bu dövlətə xidmət etmişdi. Budur qarşılığı?

-Yaqın ki, qardaşımızla vəzifədə olduğu vaxtlarda şəxsi söhbətlərimiz olub. Nə deyirdi?

- O deyirdi ki, belə şey olmaz. Bunun axırı yoxdur. Çalışdı ki, adamlara imkanları daxilində kömək etsin. Müxalifətçisinə də, vəzifədə olanına da. Axır zamanlar sistemə nifrət edirdi.

- Bunu açıq şəkildə də deyirdi?

- Yox, bunların yanında onu deyə bilməzdi. O dəqiqə İlqara qarşı hərəkətə keçərdilər. Aramızda olan söhbətlərdə deyirdi. O, bacardığı qədər haqqın yanında dayanmağa çalışırdı. İlqar Əliyev pis adam olmayıb və yaxşı adamlara qarşı pislik etməyib.

- Necə düşünürsünüz, İlqar Əliyevin ölüm işi haqiqətləri üzə çıxaracaq?

- İstintaq gedir və biz bilirik ki, İlqar özünü öldürəcək qədər zəif deyildi. Gözləyirik, inanırıq ki, gec-tez orada nə baş verdiyi bilinəcək. Hələlik isə hər şeyi Allahın ümidinə buraxıb gözləyirik.

Yada salaq ki, İlqar Əliyev Eldar Mahmudov vəzifəsindən çıxarılandan dərhal sonra - 2015-ci il oktyabrın 17-də həbs edilmişdi. Az bir vaxtda İ.Əliyevə ittiham elan edib, onu Bakı İstintaq Təcridxanasına (BİT) göndərmişdilər. İ.Əliyev BİT-də 2 aya yaxın qaldı. 2015-ci il dekabrın 20-də onun meyitini kəndirdən asılmış vəziyyətdə saxlanıldığı kamerada aşkar etdilər. Bu gün də onun ölümünün üzərində sirr pərdəsi qalmaqdadır...

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Moskva Azərbaycanın axtardığı abxazı həbs etdi

Cahangir Hacıyevi yeni məhkəmə

gözləyir - 400 milyon dolları kimə verib?

Beynəlxalq Bankın pulunu mənimsəyən abxaz oliqarx Levan Tujba Azərbaycanın sorğusu əsasında Rusiya paytaxtında saxlanıldı; krediti separatçı bölgədə biznesə axıdan Cahangir Hacıyevin başı yenidən dərdə...

Ötən ilin oktyabr ayında Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin hökmü ilə 15 il müddətinə həbs cəzası verilən Beynəlxalq Bankın İdarə Heyətinin sabiq sədri Cahangir Hacıyev yenidən məhkəmə qarşısında dayanıb. Belə ki, Azərbaycan hüquq-mühafizə orqanlarının sorğusu əsasında Moskvada abxaz oliqarx Levan Tujba həbs olunub. Virtualaz.org xəbər verir ki, Levan Tujba Azərbaycan DİN-in sorğusu əsasında həbs olunub. L.Tujba "Mistral Alko" şərab idxalçısı firmasının direktorudur. O, Beynəlxalq Bankdan 400 milyon dollar vəsaiti kredit kimi alaraq mənimsəməkdə ittiham olunur.

C.Hacıyev hələ 2000-ci illərin ortalarında "Lyova" kimi tanınan abxaz oliqarx Levan Tujbaya Abxaziyada sitrus meyvələrinin istehsalı və emalı biznesinə yatırmaq üçün iri məbləğlərdə kredit

ayırmağa başlayıb. Levan Tujba Moskvadakı abxaz diasporunun liderlərindən biridir. Abxaziyada ağac emalından tutmuş meyvə emalına və istehsalına qədər bir çox sahələrə iri investisiya-

lar yatırıb. Onu Abxaziya separatçı respublikasının keçmiş "prezidenti" Sergey Baqapşaya yaxın iş adamı kimi tanıyırlar.

Levan Tujba həmçinin Abxaziya orta qat sənaye şirkəti təsis edib. "Suxumi ağac emalı zavodu" ASC də ona məxsusdur. Tujbanın Abxaziyanın Əmanət Bankına da 250 milyon rubla yaxın kredit borcu olduğu söyleneilir.

Tujba 2005-ci ildə Moskvada "Yupşara" distribütor şirkətini təsis edərək, o cümlədən abxaz şərablınının ticarəti ilə məşğul olub. Levan Tujba Azərbaycan Beynəlxalq Bankı ilə işgüzar münasibətlərə malik olan yeganə abxaz biznesmen deyil. Virtualaz.org xəbər verir ki, Moskvadakı abxaz diasporunun varlı nümayəndələrinin bir çoxu Cahangir Hacıyevin dövründə pullarını Beynəlxalq Bankın Rusiyadakı törəmə bankı "MBA-Moskva"da saxlamışdır.

Cahangir Hacıyevin Rusiyanın "müstəqil dövlət" kimi tanıdığı separatçı Abxaziya bölgəsinə Azərbaycan bankının pullarını yatırmamasının üzə çıxması sabiq bankirin işini bir qədər də ağırlaşdırır. Məlumdur ki, 2008-ci ildə Rusiya Gürcüs-

tana hərbi müdaxilə edəndən sonra Abxaziya və Cənubi Osetiya faktiki ilhaq edilib. C.Hacıyev isə Azərbaycanın pullarını separatçı bölgənin oliqarxının sərəncamına verib ki, sonra da bu pullar faktiki batıb. C.Hacıyevin qayınanasının abxaz əsilli olmasının bu biznes əlaqələrində hansı rolu olduğunu demək çətinidir.

Qeyd edək ki, məhkəmə Cahangir Hacıyevin 70 milyon manat ödəməsi haqda qərar çıxarıb. Bu məbləğ dəymiş zərər kimi göstərilib. C.Hacıyevə bağlı müəmma doğuran məsələlərdən biri də onun hazırda Londonda yaşayan, 18 milyon dövlət vəsaitini mənimsəməkdə ittiham olunan həyat yoldaşı Zahirə Hacıyevanın ölkəyə gətirilib-gətirilməməsi ilə bağlıdır. Məlumdur ki, onun arxasınca Londona xüsusi əməliyyat qrupu göndərilərsə də, sonradan sabiq Beynəlxalq Bankın Rusiyadakı törəmə bankı "MBA-Moskva"dan sığınacaq alan həyat yoldaşının Azərbaycana gətirilməsinin mümkünsüzlüyü ortaya çıxıb. İndi isə C.Hacıyevi 400 milyon dollar verdiyi abzasla məhkəmədə üzleşmə gözləyir. İstisna deyil ki, bu iş üzrə də sabiq bankirə yeni ittiham verilsin.

□ "YM"

Siyasət sağ qalmağın yolu kimi

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

Iqtidar aran rayonlarında pambıqçılığın inkişafından danışır, ancaq biz o ərazilərdən hələlik ölüm, vəhşət xronikalari əldə edirik və əldə olunan beş-on kilo pambıq da həmin ölümlərin gözüne basmağa, kəfəyə bürüməyə sərf edilir. Əgər yadınıza salsanız, son illərimizin bir çox səs-küylü, ya da bəzi saytlar demişkən, tükürpədicə qətl hadisələri məhz pambıqçılıq rayonlarımızın: Beyləqanın, Zərdabın, Goranboyun, Sabirabadın "payma" düşür. Biri 5 nəfəri öldürüb, başqası 7 nəfəri. Biri çəkiclə uşaq başı əzib, ayrısı arvadını uşaqların gözü önündə doğrayıb.

Azərbaycanın relyefinə diqqət eləsək, Kür-Araz ovalığı ən aşağı, düzənlik zonadır. Burada sovet hakimiyyəti dövründə əsasən pambıq becərilib və həmin "milyon" ton pambıq yiyəsi kəndlilər ən acınacaqlı durumda yaşayıblar. Mən üzümçülük rayonu Füzulidə doğulmuşam, rayon işğal ediləndə məcburən bir müddət Beyləqan, İmişli, Saatlı bölgəsində dolaşaraq buradakı kasıbçılığa heyrət etmişəm. Demirəm dağlıq və dağətəyi zonada yaşayanlar bəy kefində idi, bəlkə də oranın qüsurlarını zəngin təbiət mənzərələri ört-basdır edirdi, Aranda isə hər şey bütün çılpalığıyla göz qabağında idi. Azərbaycanın Aran zonasında istər evlərin xarici-daxili quruluşu, istər kəndlər arası yollar olsun, istər adamların üst-başı olsun - hər yerdən çox kasıblıq, miskinlik yağır. Səbəb isə odur ki, bu adamları son 100 ildə ancaq qul kimi işlədiblər, əməklərinə qiymət verilməyib. İndi yenə həmin pambıqçılıq bərpa olunsada daha da quyunun dibinə düşəcəklər, Məlik-məmməd gəlsə, xeyri olmayacaq. O quyudan işıqlı dünyaya yol yoxdur.

Sabirabadın Ulacalı kəndində 7 il qabaq doğulan yazıq uşaq əslində bu baxımdan ölü doğulmuşdu, namərd atası onun tabutuna çəkiclə son mıxları vurdu. Dünən mən "Yeni Müsavat"ın o kənddən hazırladığı reportaja baxdım. Bir dəstə əyağlı qaloşlu, üzlerindən min cür dərd, xəstəlik yağan, 30 yaşında 60 yaşlı qarıya bənzəyən yazıq qadınlar heyətdə palçıq içində durub guya yas mərasimi keçirirlər. Kişilər fotolarda yoxdur, onları çoxdan Aranın palçığı udub.

Son vaxtlar Azərbaycanda intiharlar teması da aktuallaşıb, məşhur adamlar - psixoloqlar, jurnalistlər, yazarlar özlərini öldürür. Səbəbindən asılı olmayaraq intiharın tənhalıqda baş verməsinə diqqət etməliyik. Özü-nü öldürən bu adamlar təkdir, həmfikir, sirdaş, həmdərd tapmaqda çətinlik çəkir. Bunun sosioloji səbəbləri, mənəcə, iqtidarın repressiya siyasətinə də gedib çıxır. İlah edim.

Siz heç hansısa siyasi partiya üzvünün, xüsusən müxalifətlərin intiharını eşitmisiniz? Mənim yadıma gəlmir. Bu mübariz adamlar min cür çətinliyə, həbslərə, işgəncələrə mətinliklə dözlülər. Çünki özlərini tək saymırlar! Həmişə yanlarında partiya üzvlərini, dostlarını görürlər. Biri tutulanda o birilər onun ailəsinə diqqət edir, türməyə yanına gedirlər. Eynilə yaradıcı gənclərin çağdaş hissəsi, məsələn, AYO-çular AYB-çilərə nisbətə intihardan daha qorunmuş şəkildədir. AYB ancaq rəhbərlikdəki bir-iki qoca yazıçını düşünür, qalan üzvlər harda ölür-ölsün.

Demək, cəmiyyətdə birlik olsa, siyasi institutlar inkişaf eləmə intiharlar da azalar. İqtidar isə repressiya maşınıyla bu dayağ nöqtələrini, istinad divarlarını uçurdub. Camaat bilmir nəyə söykənsin. Dövlət qurumları onsuz çarə deyildilər, bir yandan da müxtəlif iqtisadi böhranlar, borc kağızları ilə adamları sıxmaq, ölümə itələməklə məşğuldurlar.

Məşhur "Sən siyasətlə məşğul olmasan, siyasət sənənlə məşğul olacaq" aforizmi bu anlamda gəlişigözel söz yığını, söz oyunu deyil. Sağ qalmağ istəyirsinizsə, siyasi partiyalara üzv olun, qeyri-hökumət təşkilatlarında birləşin.

İnsandan başqa cəmiyyət halında yaşayan heyvanlar - arılar və qarışqalar da intihar edir, bunu bildirdinizmi? Elm hələ bunun səbəbini tam öyrənməyib, ancaq düşünürəm orada da hansısa repressiyanın üzündən baş verir.

Milli Şura aprelin 9-na mitinq təyin edib. Mitinqin sosial tələblər və siyasi məhbusların azad olunması şüarları ilə keçiriləcəyi bəyan edilib. Mitinq qərarını Milli Şuranın Koordinasiya Mərkəzinin üzvü, AXCP sədri Əli Kərimli mətbuat konfransında elan edib. Aksiyanın Yasamal rayonundakı "Məhsul" stadionunda keçirilməsi planlaşdırılır.

Milli Şuranın mitinqinə bu qurumda təmsil olunmayan bir sıra müxalif partiyalardan və hakim Yeni Azərbaycan Partiyasından fərqli mövqelər ortaya qoyulub.

Müsavat Partiyasının yetkililəri bəyan ediblər ki, Milli Şuranın mitinqinə qatılmayacaqlar.

Müsavat başqanının müavini Elman Fətah bildirib ki, Milli Şuranın keçirəcəyi mitinq Müsavat Partiyasında müzakirə olunmayıb və olunacağı da gözlənilmir: "O cür müzakirədə iştirak etməyə həvəsim də yoxdur. Müsavat Partiyasının mitinq keçirməsi ilə bağlı müzakirələr aparılır. Mitinqin keçirilməsi üçün vaxt təyin etməmişik. Blogger Mehman Hüseynovun həbsindən sonra onun qardaşı Emin Hüseynov müxalif düşərgənin birgə mitinq keçirməsi təklifi ilə çıxış etmişdi. Müsavat Partiyası bu təklifə müsbət yanaşmışdı. Ona görə bu yöndə hazırlıqlara başlamışdıq. Amma digər təşkilatlar birgə mitinq keçirilməsinə qarşı olduqları üçün təklif reallaşmadı. Müsavat Partiyasının mitinq keçirib-keçirməməsi məsələsi isə müzakirə olunur. Müzakirələr partiya daxilində aparılır".

Müsavat başqanının müavini Fərac Kərimli isə özünün facebook profilində yazıb ki, Müsavat müxalifətin birlikdə mitinq keçirməsinə çalışıb, lakin Əli Kərimlinin atdığı addım buna mane olub: "Martin 17-də Müsavat başqanı Arif Hacı partiya rəhbərliyini təcili iclasa çağırırdı ki, vacib bir məsələdə qərar vermək lazımdır. İclas başlayanda Arif bəy iclas iştirakçılarını məlumatlandırdı ki, Mehman Hüseynovun qardaşı Emin Hüseynov Müsavat, AXCP, NİDA, REAL və bəzi müstəqil şəxslərin də iştirakı ilə "Mehman Hüseynov və digər siyasi məhbuslara azadlıq" şüarı ilə mitinq keçirməyi təklif edir və Müsavatın münasibətini bilmək istəyir. Digər təşkilatlarla da danışıqları özü aparıldığını bildirib. Müzakirələrdən sonra Müsavat başqanı Arif Hacı Emin bəyə "Siyasi məhbuslara azadlıq" şüarı ilə digər müxalif təşkilatları ilə mitinq keçirməyə Müsavatın müsbət yanaşdığını dedi. Bütün müxalif qüvvələrin bir arada mitinq keçirməsinin də cəmiyyətə yeni ruh verəcəyini bildirdi. Qısacası onu deyim ki, Emin bəy digər təşkilatlarla danışıqdan sonra heç kimin birlikdə mitinq keçirməyə razı olmadığını bildirdi.

Bundan sonra Müsavatın təkbəşinə mitinq keçirmək ehtimalını nəzərə alaraq bəzi Milli Şura rəhbərləri mitinq anonsu verməyə başladı. Bu məsələni Müsavat Divanı bayramdan sonra-27 martda bir daha müzakirə etdi və Divanın məluma-

Milli Şuranın mitinq qərarı müxalifəti bir-birinə vurdu

Müsavat AXCP-ni onları qabaqlamaqda suçladı; YAP isə aksiyanı ermənilərlə əlaqələndirdi

tında "Müsavatda mitinq müzakirəsi davam edir" deyə məlumat getdi. Hörmətli Əli Kərimli də Müsavatın təkbəşinə mitinq keçirəcəyini düşünüb 1-2 saat sonra facebook səhifəsində mitinq sorğusu keçirməyə başladı. Martin 29-da isə mitinq keçirəcəklərini açıqladı. Uğurlar arzulayıram. Amma xahiş edirəm heç kim müxalifət niyə birlikdə mitinq keçirmir sualı ilə özünü Müsavata tərəf tutmasın".

AXP sədri Pənah Hüseyn isə "Yeni Müsavat" a açıqlamasında bildirdi ki, hər bir vətəndaşın, o cümlədən vətəndaşların birləşdiyi siyasi təşkilatın kütləvi etiraz aksiyası keçirmək hüququ var. Milli Şura da bu hüquqdan istifadə edib: "Mitinqin şüarları tərəfimizdən müdafiə olunur. Üç gün öncə AXP-nin də təmsil olduğu 6 siyasi partiya kütləvi aksiyaları müdafiə etdiyi barədə bəyanat da yaymışdı. Milli Şuranın təyin etdiyi mitinqdə iştirak barədə hələlik təşkilatı qərarımız olmasada da, mitinqdə iştirak etməkdə hər kəs sərbəstdir. Mən özüm şəxsən həmin mitinqdə iştirak edəcəyəm".

AMİP katibi Elşən Mustafayev isə dedi ki, Milli Şuranın mitinqində iştirak məsələsi Siyasi Şurada müzakirəyə çıxarılmayıb: "Amma təcrübədən deyə bilərəm ki, təşkilində iştirak etmədiyi kütləvi tədbirlərə AMİP heç vaxt qatılmayıb. Eyni zamanda üzvlərə də fərdi qaydada bu tədbirlərə qatılıb-qatılmamaqla bağlı hər hansı göstəriş də verməyib".

AĞ Partiyasının sədri Tural Abbaslı isə öncə bildirdi ki, hakimiyyətin əleyhinə keçirilən istənilən hüquqi aksiyanın tərəfdarıdır. Ancaq Azərbaycanın bugünkü durumunu nəzə-

rə alsaq və üstəlik də xalqın bugünkü müxalifətə münasibətini buraya əlavə etsək görürük ki, indiki məqamda təkbəşinə kütləvi aksiya təşkil etməyin böyük müsbət nəticələri olmayacaq: "Çünki xalqımız artıq uzun illərdir müsbət nəticə gətirməyən kiçik, lokal mitinqlərdə iştirak etməyi istəmir. Onların gözündə belə addımlar mənasız və ya şəxsi maraqlara xidmət edən hərəkətlər kimi görünür. Odur ki, biz əgər bu gün səmimi şəkildə prosesləri hərəkətə gətirəcək, hakimiyyətə təsir edəcək bir mitinq keçirmək istəyiriksə, bu, müxalifətin böyük birliyi ilə birgə təşkil olunmalı idi. Təəssüf ki, eyni səhvlər yenə təkrarlanır. Mitinqin təşkilat komitəsində Azərbaycanın bütün müxalif partiyalarının nümayəndələri iştirak etməli və bu iştirakın təmini üçün çəba sərf edilməli idi. Biz Milli Şuranın mitinqində iştirak məsələsini hələ müzakirə etməmişik. Ancaq onu deyə bilərəm ki, nə mən, nə də AĞ Partiyası heç kimin diktəsi ilə oturma-durmamış, bəzən bəzən sonra da belə olacaq. Şou göstərmək yox, səmimi mübarizə aparmaq zamanıdır".

YAP icra katibinin müavini Siyavut Novruzov isə "Report" a açıqlamasında Milli Şuranın mitinqinin dəstək qazanmayacağını deyib: "Milli Şura adlanan dərnəyin heç sosial bazası, elektoratı yoxdur. Bu, insanlarn unuduğu təşkilatdır. Nə təşkilat olan vaxtı özünü doğrultdu, dəstək qazana bildi, nə də ondan sonrakı dövrdə. Ona görə də keçirdikləri mitinq cəmiyyət tərəfindən dəstək qazana bilməz. Milli Şurada olan partiyaların böyük hissəsi orani tərk edib, bir-iki təşkilat qalıb və nəticədə Şura mənasız birliyə

çevrilib. Milli Şurada toplaşanların böyük əksəriyyəti ayrı-ayrı ölkələrin diktəsi ilə hərəkət edən insanlardır. Ona görə ki, maddi dəstək alırlar. Onlar "siyasi məhbus" adı altında sənəd verərək pul almaqdan tutmuş, bütün anti-Azərbaycan mövqeyində olan qüvvələrin dəstəklənməsinə qədər hər cür hərəkət edirlər. Bu da cəmiyyətin gözü qarşısındadır. Təbii ki, insanlar onlara dəstək verməyəcəklər. Çünki onların məqsədləri, maraqları bəllidir. Ermənistan baş verən hadisələr, ictimai-siyasi sabitliyin pozulması, seçkiöncəsi antidemokratik mühit, seçkilərin pulla ələ alınması, namizədlərə qarşı təzyiqlər, həbslər, ölümlə hədələmələr fonunda Azərbaycanda nələrisə qarşıdırmağa çalışırlar. Göstərməyə çalışırlar ki, Azərbaycanda da guya vəziyyət çətinədir. Erməni lobbisi öz əlaqələrinə 5-10 manat pul verərək mitinq keçirmək göstərişi verir. Qərbə və Ermənistan cəmiyyətinə göstərməyə çalışırlar ki, baxın, siz kimlə Dağlıq Qarabağ problemi hallı edərək iqtisadi-əməkdaşlıq qurmaq istəyirsiniz. Yeni guya Azərbaycanın özündə bu gün ciddi problemlər var, müxalifət də mitinq keçirir. Mitinq keçirilməsinin əsas səbəbi budur".

S.Novruzov mitinq üçün sosial sifarişin olmadığını deyib: "Sosial sifariş onlara kim verib?! Bunların cəmiyyətlə heç bir əlaqəsi yoxdur. Virtual məkan cəmiyyət demək deyil. Deyirlər, mitinq sifarişdir. Bəli, erməni lobbisinin sifarişidir. Yeni cəmiyyət heç bir sifariş verməyib. Azərbaycanı istəməyən, ermənipərəst qüvvələr sifariş veriblər. Onlar da sifariş yerinə yetirirlər".

□ Etibar SEYİDAĞA

Iki il əvvəl İspaniyanın Kataloniya vilayətinin parlamenti müstəqillik bəyannaməsini qəbul etməsinin ardınca bu bölgə ısrarla müstəqil dövlətlər sırasında yer almağa cəhd göstərir. Üstəlik, İspaniyanın Kataloniya regionunda müstəqillik tərəfdarı olan partiyalar yerli seçkilərdə mütləq səs çoxluğu qazanıb. O zaman separatçı alyansın lideri Artur Mas bildirmişdi ki, müstəqil dövlətin yaradılması istiqamətində fəaliyyət göstərəcək.

İspaniyanın baş naziri Mariano Rajoy Kataloniyanın yeni regional hökumətini dinləməyə hazır olduğunu deməklə prosesləri bir qədər səngitməyə nail olsa da, görünən budur ki, separatçılar "daş"ı ətəyindən tökmək niyyətində deyillər. Separatçıların bildirdiyinə görə, regional parlamentdə 135 yer əldə etmələri onlara müstəqil Kataloniya dövləti qurmağa imkan verir. Əhalisinin sayı 7.5 milyon olan Kataloniya İspaniya ÜDM-in təxminən beşdə birini təşkil edir. Bir müddət əvvəl yayılan xəbərlərdə də deyilirdi ki, İspaniya hökuməti davamlı olaraq bölünmə planını rədd edərək onu "cəfəngiyyət" adlandırıb. Ancaq narahatlığın olması faktıdır. Hətta İspaniya separatçı qurumun hansısa ölkələr tərəfindən müstəqil subyekt kimi tanınma biləcəyindən ehtiyatlanırlar.

Bugünlərdə "La Vanguardia" qəzetində olduqca ilginç iddia yer alıb. Kataloniya siyasətçilərindən biri Oriol Junkeras iddia edib ki, İspaniya Kataloniyanın müstəqilliyini tanımağının müqabilində Rusiya hərbi gəmilərinə limanlar hədiyyə edib. Onun sözlərinə görə, İspaniya başqa ölkələrə

Politoloq Hikmət Hacıyev "Yeni Müsavat"a açıqlamasında şimal qonşumuza ünvanlanan təkliflə bağlı konkret fikir bildirmək istəmədi. Eyni zamanda digər münaqişə bölgələri ilə bağlı bu kimi rüşvət təkliflərinin olub-olmadığı barədə hər hansı şərh vermədi. Bununla belə, əlavə etdi ki, lazım gələndə Rusiya hər şeyə əl atır: "Hazırda isə o, Azərbaycanda öz silahlı qüvvələrini sülhmə-

edilmiş siyasi gedişdir". Ekspert deyir ki, Qarabağ məsələsi ilə bağlı Rusiya ilə belə siyasi oyunların aparılma biləcəyi mümkünsüzdür: "Çünki Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın tərkib hissəsidir, ərazisidir, etnik ermənilər hamısı Azərbaycan vətəndaşlarıdır, münaqişə həll ediləndən sonra yenə də belə olacaq və təbii ki, müəyyən status da veriləcək. Bu proseslərə isə nə Rusiyanın, nə də ki, digər dövlətlərin

na heç cür şamil edilə bilməz. Tarixi məsələyə görə Kataloniya bir neçə əsr öncə, ümumiyyətlə, İspaniyaya aid olmayıb, Dağlıq Qarabağ isə Azərbaycanın tərkib hissəsi olub. Mədəni məsələdə baxmayaraq ki, kataloniyaların öz dili var, həm də İtalyan və İspanca danışır və özlərinə məxsus mədəniyyətləri var, ermənilərdə isə bu, yoxdur. İqtisadi planda Kataloniya İspaniyadan da yaxşı yaşayıb və hətta Madridi də yedirdə bilib. Katalon-

Kremlə şok rüşvət ittihamı - Kataloniyanın müstəqilliyini tanıma, əvəzində...

Katalon siyasi ekspertin iddiasına rəsmi reaksiya yoxdur, bəs bu, digər separatçı qurumlarla bağlı presedentə çevrilə bilərmi?

öz xidmətinə təklif etməklə onların "Kataloniyanın müstəqilliyi ilə bağlı prosesin əleyhinə" çıxış etmələrinə nail olsun.

NATO ölkəsi olan İspaniyanın öz limanlarını Rusiya hərbi gəmilərinin ixtiyarına verməsi ittihamı çox ciddi məsələdir. Hələlik bu iddia rəsmi reaksiya yoxdur. Amma bunun rüşvət şəklində Moskvaya

vəd olunması daha ilginç məsələdir. Əgər iddialar doğrudursa, ortaya belə bir ehtimal çıxır ki, Rusiya digər separatçı qurumların tanınması, yaxud əksinə, tanınmaması müqabilində də rüşvət alır və ya ala bilər. Sözsüz ki, bizi həm də Rusiyanın maraq dairəsində olan Qarabağ ətrafında vəziyyət narahat edir.

ramlı dəstələr şəklində təmas xəttində yerləşdirmək istəyir. Yəni konkretləşdirsək, öz ordusunu Azərbaycana qaytarmaq istəyir".

Politoloq Arzu Nazıyevin sözlərinə görə, Rusiyaya rüşvət məsələsi məqsədsiz deyil: "Ortaya atılan bu fikir təbii ki, Rusiyanın həm lehinə, həm də əleyhinə - özü də daha çox

müdaxiləsi heç bir qanuna uyğun deyil".

A.Nağıyev əlavə etdi ki, ümumiyyətlə, Dağlıq Qarabağ və Kataloniya məsələsi bir-biri ilə müqayisə oluna bilməz: "Kataloniya İspaniyadan üç səbəbə görə ayrılmaq istəyir: tarixi, mədəni və iqtisadi məsələlərə görə. Bütün bunlar isə Azərbayca-

lar ayrıca bir etnosdur və milli müqəddəratın həlli ilə bağlı BMT çərçivəsində nə isə edə bilər, Kosovo misalında biz bunu gördük. Lakin bu, Dağlıq Qarabağla müqayisəyə belə gələ bilməz. Təbii ki, Azərbaycanın ərazisində ikinci bir erməni dövlətinin yaranması heç bir beynəlxalq norma və prinsiplərə sığmır".

Politoloq buradakı başqa məqamları da qeyd etdi: "Bu da ondan ibarətdir ki, əgər Kataloniya İspaniyadan ayrılarsa, avtomatik olaraq Avropa Birliyindən də ayrılmalıdır. Digər əsas məsələ də odur ki, Kataloniyada heç də hamı ayrılmaq istəmir".

□ Cavid TURAN

Ermenistan prezidenti Serj Sarkisyanın Dağlıq Qarabağa sonuncu qanunsuz səfərində Azərbaycanı "İsgəndər" raketləri ilə təhdid etməsi erməni rəsmilərini və Qarabağda cinayətlər törətmiş keçmiş döyüşçüləri necə ruhlandırır, hər gün eyni məzmunlu iddialarla çıxış edirlər.

İşğalçı ölkədə keçiriləcək seçkilərə artıq saatlar qaldığı bir zamanda düşmənin hərbi ritorikası işə salması anlaşılındır. Diqqəti seçkilərdən maksimum yayındıraraq "təhlükəsizliyin qarantı" olaraq təqdim edilən Sarkisyanın savaşa bəyanatlarına yönəlməklə erməni texnoloqları həm də ildönümü yaxınlaşan aprel savaşının ağır-acısını unudurmaq istəyirlər.

Bugünlərdə erməni politoloq Riçard Kirakosyan bildirmişdi ki, Qarabağ münaqişəsində hərbi əməliyyatların yenilənməsi riski hələ də qalır. O demişdi ki, yeni hərbi əməliyyatlar ötən ilin aprelinde olduğu kimi gözənilməz olmayacaq. "Ermənistan da yeni növ silahlarla silahlanıb və bu o deməkdir ki, yeni hərbi toqquşmalar daha geniş miqyaslı və dağıdıcı ola-

caq"-ekspert əlavə edib. Ermənistanın müdafiə naziri Vigen Sarkisyan isə son açıqlamasında müharibə riskinin olduğunu təsdiqləyib. Eyni zamanda Qarabağda ağır ci-

nayətlər törətmiş Ter-Tedovasyan da növbəti hədələrə çıxış edib.

Hərbi ekspert Üzeyir Cəfərov da "Yeni Müsavat"a durumun xeyli gərgin oldu-

edilir. Və bu cinayətkarın ötən günlərdə işğal olunmuş Dağlıq Qarabağda hərbiçilər və onların ailə üzvləri qarşısında çıxış edərkən söylədikləri də sadəcə blef və daxili

ləndirdi".

Hərbi ekspertin fikrincə, Sarkisyan özü də bilmədən "barıtı" çox elədi: "Guya bunlar Azərbaycanın ərazisinin dərinliklərində Silahlı Qüvvə-

fatı və hərbdən çox uzaq sahələrdə istifadə olunur. Ermənilərin cinayətkar rəhbəri durub bizə hələ hədə də gəlir ki, zərurət yaranarsa, Ermənistan silahlı qüvvələrinin baş komandanı, gözünü belə qırpmadan, "İsgəndər" komplekslərinin tətbiqi barədə əmr verəcək", kimi diletant fikirlər səsləndirir. Bu adam hələ də nə danışdığına fərqləndirir. Bu adam başa salan da yoxdur ki, sizin iki addımlığınızda Naxçıvandakı Əlahiddə Ümumqoşun Ordusunun hazır vəziyyətdə qalan ağır raket-artilleriya silahlarımız var. Bəlkə də bilirlər, amma blef üçün belə bəyanatlar səsləndirməyə məcburdular. Ancaq bütün bunlar bizi əsla qorxutmamalıdır və qorxutmur da".

Ü.Cəfərov qeyd etdi ki, ötən illər ərzində Sarkisyanın özünün və yaxın ətrafının bu tip hədyan dolu çıxışları neçə dəfə etdiyinə diqqət etsəniz, özünüz də görürsünüz ki, hər dəfə daxilə hansısa siyasi tədbirləri öncəsi bunlar belə sərəmsə fikirləri ortalığa atırlar: "Yəqin ki, parlament seçkilərində elektoratını artırmaq üçün belə edirlər. Amma bunların da ona xeyri az deyəcək".

□ Cavid TURAN

ğunu təsdiqlədi: "Son günlər Ermənistan baş verənlər onu deməyə əsas verir ki, aprelin 2-si tarixi yaxınlaşdıqca vəziyyət bir qədər də gərginləşəcək. Bildiyiniz kimi, məhz həmin gün Serj Sarkisyan və onun Qarabağ klannını təşkil edən komandası bütün gücünü sərf edib ki, parlament seçkilərinin nəticəsini artıq indidən təmin etsin. Bunun üçün isə bütün metod və üsullardan istifadə

auditoriyaya hesablanmış ucuz şou xarakterli sözlər kimi qəbul olunmalıdır. Artıq daxilə baş verənlər o qədər ciddi rezonans və narazılıq yaradır ki, Ermənistanın hazırkı rəhbərliyi çalışır ki, vəziyyət tam nəzarətdən çıxmasın. Və heç də yaraşmayan, küçə uşaqlarının səliqəsiz şəkildə adətən geyinməyə çalışdıqları hərbi səhra mundirini əyninə keçirərək "gurultulu" bəyanatlar sə-

lərimizin hərəkətini izləyə bilirlər?! Yəqin gecə yuxusunda gördüyü real olmayan bir yuxunu bu adam dilinə gətirdiyinin fərqləndirir. Az qala, hər həftə mövqələrimiz üzərində, ya elə öz ərazilərində vurulan ucuz pilotsuz uçan aparatlarımızı (PUA) bu bizi "dərinliklərdə belə izləyir". Deyən gerek, ay bədbəxt insan, sən istifadə etdiyün PUA-lar yaxın-uzaq qonşularımızda ancaq kənd təsərrü-

Türkiyə ordusunun Suriyada həyata keçirdiyi "Fərat qalxanı" əməliyyatı başa çatıb. Türkiyənin baş naziri Binəli Yıldırım türk ordusunun həyata keçirdiyi "Fərat qalxanı" əməliyyatının uğurla sona çatdığını, Suriyadakı yeni əməliyyatın fərqli bir adla aparılacağını bildirib.

Baş nazir PKK-nın Suriya qolu PYD/YPG-yə və İŞİD-ə qarşı əməliyyatın davam etdiriləcəyinə də işarə edib: "Əl-Babda hər şey nəzarət altındadır. "Fərat qalxanı" əməliyyatı sona çatdı, ancaq terror təşkilatlarına qarşı həyata keçiriləcək əməliyyatlar başqa bir adla olacaq".

Qeyd edək ki, əməliyyatın getdiyi 8 ay müddətində qaradaş ölkədə terror aktlarının getdikcə səngidiyi müşahidə olundu. Ekspertlər əməliyyatların başa çatmasında bu amilin mühüm rol oynadığını vurğulayırlar. Son 8 ayda terror qruplaşmalarına sarsıdıcı zərbələrin vurulduğu qeyd olunur.

Politoloq Elxan Şahinoğlu hesab edir ki, "Fərat qalxanı" əməliyyatını uğurlu saymaq olar: "Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Türkiyə ordusunun "Fərat qalxanı" əməliyyatının uğurla tamamlandığını açıqladı. Bəli, hərbi baxımdan bu əməliyyatı haradasa uğurlu saymaq olar, Türkiyə Suriyada bir neçə yaşayış mərkəzini terrorçulardan azad etməklə tampon - aralıq bölgə

formalaşdırdı, sərhədin bir hissəsi nəzarətə götürüldü, bir qisim köçkünün geri qayıtması üçün şərait yaradıldı, Ankaranın dəstəklədiyi Azad Suriya Ordusu güc qazandı. Ancaq siyasi nöqteyi-nəzərdən "Fərat qalxanı" əməliyyatının tam hədəfə çatdığını söyləmək çətinidir. Çünki Ankar Suriyada silahlı kürdləri neytrallaşdırma bilmədi, tam əksinə, terrorçu PKK-nın qolları olan PYD və YPG ABŞ və Rusiyadan aldığı dəstək sayəsində tərəfdarlarının sayını 60 min döyüşçüyə çatdırdı. Bu saya görə PKK-nı da geridə qoydular, gələcəkdə Türkiyəyə problem yaradacaqlar. Türkiyə İŞİD-in Suriyadakı əsas qalası sayılan Raqqa şəhərinə hücumdan da vaz keçdi. Türkiyənin başqa alternativ yox idi. Bu şəhərin azad olunması uğrunda döyüşdə Türkiyə xeyli hərbiçisini itirə bilərdi. Qoy, Raqqa ABŞ, Rusiya və silahlı kürdlərin başağrısı olsun".

Politoloq Türkiyədəki terror təhlükəsinin aradan qalxdığını düşünür: "İŞİD "Fərat qalxanı" əməliyyatından

8 ay davam edən "Fərat qalxanı" başa çatdı - Türkiyə nə qazandı?

Elxan Şahinoğlu: "Əməliyyatın qəfil başladığı kimi qəfil də tamamlanması..."

Elxan Şahinoğlu

əvvəl də Türkiyədə partlayışlar törədirdi. Elə Türkiyəni Suriyada hərəkətə keçməyə məhz bu amil məcbur etmişdi. Digər tərəfdən, İŞİD-in Türkiyədə tərəfdar sayı artırdı, buna da göz yummaq artıq mümkün deyildi. Ancaq "Fərat qalxanı" əməliyyatının Türkiyədə İŞİD-ə bağlı terrora son qoyduğunu söyləmək də çətinidir. Hər halda, Türkiyə ordusunun Suriyada varlığı terror təhlükəsini azaltdı. "Fərat qalxanı" əməliyyatı zamanı İŞİD-in Suriyadakı mövqelərinə kifayət qədər zərbə vuruldu. Ancaq "Fərat qalxanı" Türkiyə üçün Suriyadan gələn bütün problemlərin həlli

də demək deyil. Silahlı kürdlərin qarşısı alınmadı. ABŞ və Rusiya həmin silahlı kürdlərə sahib çıxdılar. Bu səbəbdən Türkiyə ordusu həmin silahlı kürd qruplaşmalarını zəiflədə bilmədi. Mənə elə gəlir ki, bir müddət sonra Ankar necə ki, vaxtilə PKK təmsilçiləri ilə qeyri-rəsmi təmaslara baş vurmuşdu, gələcəkdə PYD və YPG təmsilçiləri ilə dialoqu istisna etməyər. Misal üçün, vaxt var idi, Ərdoğanın İraqın şimalındakı kürd qruplaşmaları və onların lideri Məsud Bərzani ilə əlaqəsi yox idi, bir-birilərinə tənqid edirdilər. İndi isə Türkiyənin Bərzani ilə sıx təmasları

var, qarşılıqlı səfərlər reallaşdırılır, yeni bir-birilərinə qəbul edirlər. Əgər gələcəkdə PYD və YPG Bərzani kimi sözdə də olsa, PKK ilə arasında məsafə saxlasa, bəlkə də Ankar Suriya müəyyən təmas nöqtələri axtaracaq. Sadəcə, silahlı kürd qruplaşmaları və PKK özbaşına hərəkət etmir, onları idarə edənlər var, həmin mərkəzlər bölgədə güclü Türkiyənin varlığında maraqlı deyillər".

E.Şahinoğlu "Fərat qalxanı" əməliyyatlarının tam zamanında yekunlaşdığını da qeyd etdi: "Artıq Türkiyə cəmiyyətində suallar yaranırdı ki, nə vaxta qədər Türkiyə ordusu Suriyada qalacaq, əməliyyatlar daha nə qədər uzanacaq? Çünki tampon bölgə zəiflədi və məcburi köçkünlərin bir hissəsini artıq Türkiyədən həmin bölgələrə yerləşdirmək mümkün idi. "Fərat qalxanı" əməliyyatının qəfil başladığı kimi qəfil də tamamlanması 16 aprel referendumu ilə də bağlı ola bilər. Çünki Türkiyə ordusu Suriyanın içinə doğru bir az daha irəliləyəydi, itkilər olacaqdı, referendum öncəsi isə bu Ərdoğan

nın "evet" kampaniyasına mənfi təsir edə bilərdi. Ancaq bu o demək deyil ki, Türkiyə Suriyadan tamamilən çəkilir. Türkiyə ordusu gələcəkdə bir başqa adla növbəti əməliyyata başlaya bilər. Məsələn, Allah eləməmiş, DAİŞ və ya silahlı kürdlər yenə də Türkiyədə terror törətərlər, Ərdoğan orduya yenə hücum əmri verəcək. Digər tərəfdən, Rusiya və ya ABŞ Raqqa əməliyyatında Ərdoğanın dəstək istəsələr, Türkiyə ordusu yenə də prosesdə yer alacaq və bu dəfə əməliyyata başqa ad veriləcək".

Xatırladaq ki, "Fərat qalxanı" əməliyyatları 22 avqust 2016-cı ildən İŞİD-ə qarşı Türkiyə Silahlı Qüvvələri, Azad Suriya Ordusu və Türkmən hərbi birləşmələrinin başladığı hərbi əməliyyatdır. Türkiyə qüvvələri əməliyyatda İŞİD və YPG düşmənlərinin vurulduğunu bəyan edib. Əməliyyatlar İŞİD tərəfindən həyata keçirilməsi düşünülməyən Qaziantep terror aktına cavab olaraq Türkiyə Hava Qüvvələrinin Cerablus və Menbici bombardman etməsi ilə başlayıb.

□ **Cavanşir ABBASLI**

Kərkük itirildimi...

Bəlkə də artıq tarixi türkmən şəhəri kürd və ərəblər arasında mübarizə predmetinə çevrilib

Ötən ilin bu zamanlarında İraq Türkmən Cəbhəsinin Türkiyə təmsilçisi Hicran Kazancıdan müsahibə almışdım. O zaman hörmətli Kazancıdan azərbaycanlıların hər zaman, hətta sovet vaxtı, Səddamın ən güclü vaxtında əlaqələrini kəsmədiyini Kərkükün taleyini soruşmuşdum.

Hörmətli Kazancı demişdi ki, onlar, yeni İraq Türkmən Cəbhəsi İraqın parçalanıb kürd dövləti yaradılacağı halda kürdlərlə birgə olmaqda maraqlıdırlar. Bütöv İraqda 3-cü etnik qrup (ərəb və kürdlərdən sonra - K.R.) olmaqdan sonra - K.R.) olmaq daha münasibdir. Üstəlik, cənab Kazancı Bağdaddansa Ərbillə daha yaxşı anlaşmaq haqlarını ala biləcəklərini demişdi.

Bu söhbətdən bir il sonra İraq kürd muxtariyyəti Kərkük şəhərində muxtariyyətin bayraqlarını asdı. Bununla da artıq neçə ildir kürdlərin faktiki olaraq nəzarət etdiyi Kərkükdə kürd hakimiyyətinin rəsmiləşdiyini nümayiş etdirirdilər. Bayraq olayı İraq mərkəzi hökuməti, BMT kimi qurumlar tərəfin-

dən qınandı. Amma sadəcə bu qədər. Artıq Kərkükdə kürd hakimiyyətinin möhkəmləndiyini göstərən rəsmlər yayılır, amma dünya sanki barışıb.

3 min il yaşı olan Kərkük tarixən türkmən şəhəri hesab olunub. Kərkük, Təbriz və Bakı Azərbaycan mədəniyyəti və poeziyasının ana xətti olub. Hətta sovet illərində, İraqda amansız repressiv rejimin olduğu dövrdə belə bu xətt qorunub saxlanılıb. İraqın şimalında yerləşən Kərkük şəhərinin tarixi şumerlərə qədər gedib çıxır. Ancaq şəhər və onun yerləşdiyi bölgə orta əsrlərdən bu yana türkmənlərin yerləşdiyi bölgə olub. 100 il əvvəlki qeydlərə görə şəhərin əhalisinin böyük qismi türkmənlər olub. Ancaq Birinci Dünya müharibəsindən sonra demografik vəziyyət dəyişib, bölgənin Türkiyə və Bri-

taniya arasında mübarizə meydanına çevrilməsi, aramsız kürd üsyanları, Mosulda baş verən xalq üsyanları nəticəsində türkmənlərin böyük hissəsi köçüb. Eyni zamanda İraqda neft sənayesinin inkişafı ilə əsas neft bölgəsi olan Kərkükə kürd və ərəblərin axını başlayıb.

Qeyd edək ki, İraqda neft və qaz ehtiyatları əsasən iki istiqamətdə, cənubda Bəsre əyalətində, Şimalda isə Mosul

və Kərkük xətti üzərində yerləşir. İraq neftinin təxmini hesablamalara əsasən 40 faizi Kərkük-Mosul xəttində yerləşir.

Kərkükdə daha bir ciddi etnoqrafik dəyişiklik İraqın işğalından sonra yaşandı. İraq türkmənlərinin təşkilatına bilməməsi, üstəlik, xarici dəstəklərinin demək olar ki, olmaması nəticəsində ABŞ-la yaxından əməkdaşlıq edən kürd muxtariyyəti İraqın şimalında əsas gücə çevrildi və nəticədə

türkmən bölgələrini də tədricən nəzarət altına aldılar. Kərkükdə uzun illər, hətta işğaldan sonra belə şəhər şurasında və mühüm postlarda türkmənlərin təmsilçiliyi olsa da (polis reisi kimi - K.R.) İraqda İŞİD hücumlarından sonra bu vəziyyət daha da dəyişdi. Mərkəzi hökumətin bölgəyə nəzarəti itirməsi, Bərzani administrasiyasının yaranmış boşluqdan istifadə edərək böyük bir ərazini nəzarətə götürməsi ilə nəticələndi.

Amma belə görünür, Kərkük iddialar yeni deyilmiş. İraqın ilk prezidenti (işğaldan sonra - K.R.) Cəlal Tələbaninin oğlu Qubad Tələbani Kərkükdə kürd bayraqları asılması ilə bağlı yaydığı açıqlamada kürdləri təbrik edib, Cəlal Tələbaninin hələ 1992-ci ildə Kərkükün alınacağı ilə bağlı vədini xatırladı. Qeyd edək ki, hələ çox illər əvvəl Cəlal Tələbani, indi isə oğlu Kərkükü kürdlərin Qüdsü adlandırın.

Bayraq qərarını hələlik Kərkük Əyalət Məclisi qəbul edib və ehtimal ki, kürdlər bununla növbəti dəfə ehtiyatlı şəkildə nəbz yoxlaması edirlər. Təpkiilər şiddətlənsə, bayraqlar endiriləcək, amma Kərkükün kürdləşməsi prosesi davam edəcək. Hazırda dəyişmiş etnik tərkibinə görə Kərkükün əhalisinin çoxunu ərəblər təşkil edir. İkinci yerdə kürdlər, üçüncü sırada isə türkmənlərdir.

Kərkük mövcud sərhədlərə əsasən İraq kürd muxtariyyəti ərazisinə daxil deyil. Bu səbəbdən də şəhər ətrafında ciddi fi-

kir ayrılığı var. Ərəblər şəhərin hazırkı olduğu vəziyyətdə, yeni mərkəzi hökumətə tabe olmasını istəyir. Kürdlər isə Kərkükün Ərbilə birləşdirilməsini istəyir. Türkmənlər daha əvvəl şəhərə müstəqil status verilməsini istəyirdilər, ancaq indi görünür ki, türkmənlər də bölünüb. Bir qismi Kərkükün kürdlərdə olmasına razılışır artıq.

Ancaq Bağdadın bu məsələdə kürdlərə güzəştə gedəcəyini düşünmək sadələşliyə olardı. 2000-ci illərin əvvəllərində Ayətullah Sistaninin "Kərkük mənim əmmaməmdir, onu kimsəyə vermərəm" dediyini də nə kürdlər, nə də ərəblər unutmuş deyil. Üstəlik, şəhərin əhalisinin böyük çoxluğu ərəbdir və onlar istənilən halda kürdləri deyil, Bağdadı seçəcəkdir.

Amma qeyd etdiyim kimi, indi bu bir nəbz yoxlamasıdır. İraq hökumətinin başı Mosula qarşıdığı bir vaxtda kürdlər Novruz bayramını bəhanə edərək Kərkükü kürdləşdirməklə bağlı bir addım daha atdılar. Əgər daha inadlı olsalar yəqin ki, Mosuldan və İŞİD-lə hesablaşmadan sonra Bağdad və Ərbil arasında hərbi qarşıdurma qaçılmaz olacaq.

Lakin istənilən halda Kərkük uğrunda ərəblər və kürdlərin mübarizə aparması bu şəhərə əsl sahiblərinin, yeni türkmənlərin oyunda 1-0 geridə olduqlarını göstərir. Amma biz heç qazanan tərəf olmadıq ki...

□ **Kənan RÖVŞƏNOĞLU**

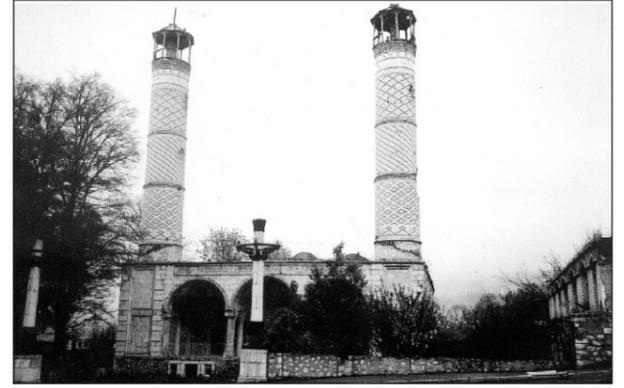
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVD F

www.kivdf.gov.az

**Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi**

Qarabağ

Dağlıq Qarabağ məsələsində Azərbaycanın arxalandığı, güvəndiyi əsas dövlət sözsüz ki, qardaş Türkiyədir. Türkiyə olmasaydı, yəqin ki, bu məsələdə Azərbaycan qat-qat güclü təzyiqlərə məruz qalar, hətta təkləndi. İndinin özündə Qarabağla bağlı vaxtaşırı həm Rusiyanın, həm də Qərbin (ABŞ-in) ikili standart yanaşmasının şahidi oluruq, Azərbaycan tənha olsaydı, əleyhimizə durum daha ağır olardı.

Türkiyənin ən yüksək çinli rəsmiləri, öncəliklə iqtidarımda hansı siyasi qüvvənin olmasından asılı olmayaraq, rəhbər şəxsləri zaman-zaman bəyan ediblər və indi də bəyan edirlər ki, Dağlıq Qarabağ problemi həm də Türkiyənin problemidir. Bu, ən əvvəl o anlama gəlir ki, Qarabağla bağlı Azərbaycanı sıxışdırmaq istəyənlər öz qarşılarında Türkiyəni də görəcəklər. Eyni zamanda bunu da bəyan edirlər ki, Azərbaycanın bəyandiyi sülh anlaşmasını Türkiyə də məqbul sayacaq.

Qardaş ölkənin dəstəyi yalnız şifahi bəyanatlarla bitmir sözsüz ki. Son illər iki təbii müttəfiq ölkə arasında hərbi və hərbi-texniki sahələrdə əməkdaşlıq, əlaqələr daha yüksək səviyyəyə çatıb. Vaxtaşırı keçirilən orta hərbi təlimlər, Türkiyənin Azərbaycana ən müasir döyüş sistemləri ("Qasırga" zenit-raket kompleksləri və s.) verməyə davam etməsi buna bariz sübutdur.

Bundan əlavə, o da faktır ki, qardaş ölkənin rəsmi şəxsləri bütün beynəlxalq tribunalar-

da, iki və çox tərəfli görüşlərdə daima Dağlıq Qarabağ problemini də qaldırır, bu konfliktin həllinin yalnız ölkəmizin ərazi bütövlüyü və suverenliyi çərçivəsində mümkünlüyünü döndөрө diqqətə çatdırırlar. Son olaraq, Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdöğən bu ayın əvvəllərində Moskvaya etdiyi səfər çərçivəsində eyni prinsiplə mövqeyi sərgiləyib. Türkiyənin ekspert dairələri də bu məsələdə birmənalı mövqeyə tutur.

Ekspert Ermənistanla sərhəd məsələsinə də toxunub: "Ermənistan işğal etdiyi Azərbaycan ərazilərini azad etməyincə, Türkiyə Ermənistanla sərhədləri açmayacaq. Qoy Azərbaycanın buna heç bir şübhəsi olmasın". Onun sözlərinə görə, Ankara ilə Moskvanın yaxınlaşması Azərbaycanın maraqlarına cavab verir.

"Rusiya ilə pozitiv münasibətlər Türkiyəyə lazımdır. Ancaq Moskva Ankaradan müstəsna olaraq Kremlin maraqlarında deyil."

"Qarabağ məsələsində Türkiyə həmişə Azərbaycanın yanında olacaq"

Türkiyəli analitik: "Ankara ilə Moskvanın yaxınlaşması Azərbaycanın maraqlarına cavab verir, 16 aprel referendumundan sonra iki qardaş ölkənin mövqeyi daha da güclənəcək..."

"Türkiyə həmişə Azərbaycanın yanında olacaq. Və mən əminəm ki, 16 aprel referendumundan sonra Azərbaycan və Türkiyənin mövqeyi güclənəcək". Musavat.com-un məlumatına görə, bu barədə **türkiyəli publisist və politoloq Yılmaz Altunsoy** "Sputnik" beynəlxalq multimedia mətbuat mərkəzində keçirilən mətbuat konfransında deyib.

Bu, doğrudan da belədir. Belə bir ehtiyacı Moskva həmçinin Yaxın Şərq, Suriya məsələsində açıq hiss edir. Ancaq hələ ki belə bir imperativ Suriya böhranının həllində kardinal dönüş gətirməyib. Bir sıra təhlilçilərə görə isə Yaxın Şərq böhranının yoluna qoyulmasında Ankara-Moskva əməkdaşlığı digər bölgələrdəki (məsələn, Cənubi

Qafqaz, Qarabağ) konfliktlərin yoluna qoyulması üçün yaxşı presedent rolunu oynaya bilər.

Lakin bütün hallarda bölgədəki şərtlər, Ermənistanın Rusiya ilə tandemdə de-facto qeyri-konstruktiv xətt üstünlük verməsi hər şeydən öncə Azərbaycan-Türkiyə ittifaqını bütün sahələr üzrə ən yüksək səviyyəyə qaldırmağı dikte edir.

Ermənistanın əsassız hədələri seçkilərə kimidir...

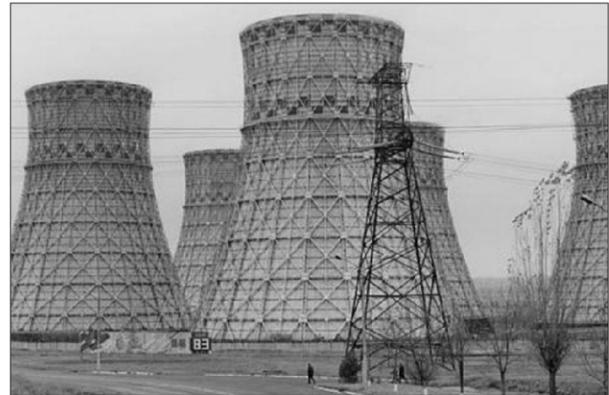
Hərbi ekspert: "Metsamor AES-i vursaq, Ermənistan ərazisində bir neçə əsr yaşayış mümkün olmayacaq..."

Son günlər Ermənistan-Azərbaycan barışıq bəyanatları ilə yanaşı, hədə və təhdidlər də səslənir. Bu kimi bəyanatlar ən çox Ermənistan hakimiyyətində Serj Sərkisyanın başqa olmaqla, qırğınların, Qarabağ müharibəsində iştirak etmiş və əlləri günahsız azərbaycanlıların qanına batmış "səhra komandirləri"nin dilindən eşidilməkdədir. Son olaraq, Şuşanın işğalına başlıq olmuş general Arkadi Ter-Tədevosyan erməni nəşrlərindən birinə müsahibəsində analoji hədələrlə çıxış edib.

Erməni general o sırada özündən razı şəkildə bildirib ki, Ermənistan qarşı tərəfdən hücum gözləmədən ən azı, Azərbaycanın 12 strateji obyektinə zərbə endirə bilər. Onların arasında o, Bakı ətrafındakı neft-qaz yataqları, Mingəçevir SES-in adını çəkib. Təbii ki, onun bu sərəmsələməsi Azərbaycan tərəfdən cavabsız qalmayıb.

"Azərbaycanda mövcud olan ən müasir raket və artilleriya sistemləri nəinki işğal olunmuş ərazilərimizdə, həmçinin Ermənistanda yerləşən bütün strateji və hərbi obyektləri yerlə-yeksan etməyə qadirdir". Bu

nu AZƏRTAC-a açıqlamasında **hərbi ekspert, ehtiyatda olan polkovnik Şair Ramaldanov** Ter-Tədevosyanın müsahibəsində səsləndirdiyi fikirlərə cavab olaraq deyib.

Ekspertə görə, bununla o, əslində bir hərbi kimi, Serj Sərkisyanın sözlərini dəstəkləməklə əsaslandırmağa çalışır. "Ancaq bu fikirlərin hamısının əsasında yəne də bizə hədə-qorxu gəlmək istəyi dayanır. Bu günlər Qarabağ klanı aktivləşib. Səbəb isə seçkiqabağı kampaniyada Ermənistan iqtidarda olan partiyanın fəaliyyətini dəstəkləməkdir. O ki qaldı 12 məntəqənin və yaxud hədəfin vurulmasına, niyə 14-15, ya da 20 deyil, məhz 12? Bunlar açıqlanmışdır. Bizim bütün obyektlər Azərbaycan Silahlı Qüvvələri tərəfindən havadan daha da gücləndirilmiş şəkildə müdafiə olunur. Eyni zamanda mühüm obyektlər Hərbi Hava Qüvvələri tərəfindən havadan mühafizə

və müdafiə olunur. Ola biləcək bütün təhdidlər nəzərdən keçirilib və lazımi tədbirlər görülmüşdür", - deyər Ş.Ramaldanov qeyd edib.

Ehtiyatda olan polkovnikin sözlərinə görə, Azərbaycan "Ermənistan cəmiyyəti, əsgər anaları, əgər övladlarını itirmək istəmirsinizsə, onlar işğal olunmuş Azərbaycan torpaqlarından çıxsınlar" deməklə yəne də məsələnin sülh yolu ilə, qansız-qadasız həllinə çalışır. "Biz bir qarış torpağı belə düşməne güzəştə getməyəcəyik. Əminəm ki, Ermənistan öz işğalçı niyyətinə əl çəkmədiyi təqdirdə aprel döyüşləri kimi Azərbaycan əsgərinin qələbəsi ilə bitən əks-zərbə əməliyyatlarımız hələ çox olacaq. Yəni belə mənasız hədə-qorxu dolu bəyanatlar erməni xalqının faciəsinə gətirib çıxaracaq. "İsgəndər" raketləri ilə bizim 12 məntəqəmizə və bir çox hədəflərə zərbə endirəcəkləri

barədə cəfəng fikirlər səsləndirən Ermənistan rejimi onu da yaxşı anlayır ki, Azərbaycanda mövcud olan ən müasir raket və artilleriya sistemləri nəinki işğal olunmuş Azərbaycan ərazilərində, həmçinin Ermənistanda yerləşən bütün strateji və hərbi obyektləri yerlə-yeksan etməyə qadirdir. Təkcə "Metsamor" Atom Elektrik Stansiyasını hədəfə çevirmək kifayət edir. Bu, baş verərsə, Ermənistan ərazilərində bir neçə əsr ərzində yaşayış mümkün olmayacaq", - deyər Ramaldanov düşməni tərəfə xəbərdarlıq edib.

Gerçəkdən də şübhəli otaqda oturub başqalarını daşla hədələmək ən birinci elə o hədə müəllifləri üçün təhlükə təşkil edir. Erməni tərəfi gərək onu da unutmasın ki, Naxçıvandan İrəvana cavab zərbəsi endirmək üçün "İsgəndər"lərə belə ehtiyac yoxdur. "Qasırga" sistemləri kifayət edir. Çünki məsafə cəmi 45-50 km-dir.

Onlar bu sadə həqiqəti nə qədər yaxşı yadda saxlasalar, bir o qədər özlərinə və erməni xalqına xeyri olar. Əslində bu kimi boş və əsassız hədələr 2 aprel seçkilərindəkdir və maraqlı qrupların seçici səsi qazanmasına hesablanıb. Seçkidən sonra isə yəqin ki, hərə öz qınına çəkiləcək. Hər halda, Azərbaycanın hərbi potensialından və ordumuzun imkanlarından kim xəbərdar olmasa da, ter-tədevosyanlar yaxşı agah olmalıdır...

Ötən il iyulun 11-də hüquq-mühafizə orqanlarının Moskvada həbs etdiyi Rusiya kriminal aləminin ən nüfuzlu nümayəndələrindən biri, "Ded Xasan"ın varisi sayılan "Şakro Molodoy" ləqəbli Zaxari Kalaşovun apelyasiya şikayəti rədd edilib. Rusiya KİV-lərinin məlumatına görə, martın 29-da Moskva Şəhər Məhkəməsi Tver Məhkəməsinin "qanuni oğru"nun həbsdə saxlanması barədə qərarını qüvvədə saxlayıb.

Rusiya kriminalında indi heç kim bir neçə il əvvəl olduğu kimi lider olmaq ambisiyalarını göstərmir. Rusiya KİV-ləri son aylar Azərbaycanda həbsdə olan Nadir Səlifov ("Lotu Quli") haqda daha çox yazır. Cəzası 2021-ci ildə bitəcək "Lotu Quli"nin azərbaycanlı "qanuni oğru"lar arasında qeyd-şərtsiz lider olduğu aydındır.

Rusiyanın "oğru taxtına" iddiaçılar arasında Vladimir Tyurin ("Tyurik") də var. Vladi-

Bu gün Bakıda tufan olacaq

Təhlükəsizlik məqsədilə neft-qaz mədənlərindən işçilər evakuasiya edilib

Martın 31-də hava kəskin dəyişəcək, güclü külək əsəcək, Xəzər dənizində fırtına olacaq. Bununla bağlı Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi müvafiq qurumlara xəbərdarlıq edib.

Bu barədə virtualaz.org-a nazirliyin Milli Hidrometeorologiya Departamentinin Hidrometeoroloji Proqnozlar Bürosunun direktor müavini Gülşad Məmmədova məlumat verib. Onun sözlərinə görə, ölkə ərazisində temperatur xeyli aşağı düşəcək: "Respublika ərazisində martın 31-dən havanın kəskin dəyişəcəyi gözlənilir. Dağlıq və dağətəyi rayonlarda hətta sulu qar yağacaq. Səhərdən havanın temperaturu tədricən 7-10 dərəcə aşağı düşəcək. Güclü qərb küləyi əsəcək. Xəzərdə sürəti saniyədə 38 metrə çatan güclü külək olacaq. Biz hava şəraiti ilə bağlı bütün müvafiq qurumlara, o cümlədən SOCAR-a məlumat vermişik", - deyir G. Məmmədova bildirib.

Direktor müavini Bakıda və Abşeron yarımadasında da güclü külək əsəcəyini söyləyib. Qeyd edək ki, Xəzərdə fırtına ilə bağlı təhlükəsizlik məqsədilə mədənlərdən işçilərin evakuasiya edilməsini SOCAR-ın mətbuat xidməti də təsdiqləyib. Bildirilib ki, mədəndə yalnız operatorlar saxlanılacaq.

Əldə etdiyimiz son məlumata görə, təhlükəsizlik tədbirləri çərçivəsində mədənlərdən demək olar ki, işçilərin əksər hissəsi artıq evakuasiya edilib. Operatorların sayı isə iki dəfə azaldılıb.

Xatırladaq ki, ötən ilin dekabr ayında mədəndə fırtına səbəbindən 10 nəfər itkin düşmüşdü. İki il öncə "Günəşli" neft yatağının 10 saylı dərin dəniz özlülündə baş vermiş qəza nəticəsində 32 nəfər həlak olmuşdu.

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamentindən verilən məlumata görə isə martın 31-də buludlu hava şəraitinin üstünlük təşkil edəcəyi, əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Lakin gecəyə doğru yarımadanın bəzi yerlərində yağış yağacağı ehtimalı var. Güclü şimal-qərb küləyi əsəcək.

Havanın temperaturu gecə 4-7° isti, gündüz 8-13° isti, Bakıda gecə 4-6° isti, gündüz 10-12° isti olacağı gözlənilir.

Atmosfer təzyiqi 761 mm civə sütunundan 772 mm civə sütununa yüksələcək. Nisbi rütubət gecə 70-80 %, gündüz 60-65 % təşkil edəcək.

ETSN təhlükəli hidrometeoroloji hadisə haqqında xəbərdarlıq da edib. Belə ki, martın 31-də Bakıda və Abşeron yarımadasında güclü şimal-qərb küləyinin əsəcəyi gözlənilir. Havanın temperaturu ötən günlərlə müqayisədə 3-5° aşağı enəcək.

ETSN tibbi-meteoroloji xəbərdarlıq edir ki, martın 31-də Abşeron yarımadasında atmosfer təzyiqinin qısa müddətdə xeyli yüksəlməsi fonunda güclü xəzri küləyi meteohəssas insanlar üçün çox əlverişsizdir.

Azərbaycanın rayonlarında gözlənilən hava şəraitinə gəlincə, bəzi yerlərdə şimşək çaxacağı, şimal və qərb rayonlarından başlayaraq aralıq yağış, dağlıq və dağətəyi rayonlarda sulu qar, qar yağacağı gözlənilir. Bəzi yerlərdə intensiv olacağı, dolu düşəcəyi ehtimalı var. Qərb küləyi ayrı-ayrı yerlərdə aralıq güclü olacaq. Havanın temperaturu gecə 2-7° isti, gündüz 13-18°, dağlarda gecə 2° şaxtadan 3°-dək isti, gündüz 5-9° isti olacağı gözlənilir.

"Oğru türmədə oturmaldır". "qanuni oğru"larla savaşıyan nazir

"Şakro Molodoy"un həbs edilməsindən sonra Rusiya kriminalında bir xaos hökm sürməkdədir

Şakro" ötən il dekabrın 14-də Moskvanın Roçdelsk küçəsində yerləşən "Elements" restoranında baş verən atışma ilə bağlı həbs edilib. Hadisə "Elements" restoranının sahibi Janna Kimlə azərbaycanlı olduğu deyilən dizayner Fətimə Misikova arasındakı borca görə baş verib. Belə ki, Janna Fatiməyə "Elements" restoranının yenidən dizayn edilməsini sifariş verib. Amma görülən iş onu qane etməyib. Görülən işə görə 600 min avro ödəyən biznesmen xanım azərbaycanlı dizaynerlə əlaqələrini kəsib. Misikova isə öz növbəsində çoxdan tanıdığı "Şakro"ya müraciət edərək restoran sahibəsinin 9 milyon rubl borclu qaldı-

ğını iddia edib. Janna Kimin restoranına "qanuni oğru"nun silahlı adamları gələrək qarşı tərəflə "razborka"ya çıxıb. Keçmiş OMON-çulardan ibarət restoranın mühafizə xidməti işə qarşıda baş vermiş mübahisə atışma ilə nəticələnib. Hadisə nəticəsində iki nəfər ölüb, 8 nəfər isə yaralanıb. Hadisəyə görə tutulan "İtaliyalı" ləqəbli avtoritet Andrey Koçuykov da həbs edilib. O, hələ "Şakro" həbsdə olanda onun ən yaxın adamı kimi tanınırdı. Məlum idi ki, iki il əvvəl azadlığa buraxılan "Şakro Molodoy" Rusiyaya şərtlə qayıtmışdı. Çünki 2010-cu ildə bu cinayət işi ilə bağlı Gürcüstan hökuməti İspaniya Ədliyyə Nazirliyinə

"Şakro" nun ekstradisiyası üçün sorğu vermişdi. Ona erməni biznesmenin oğurlanması və öldürülməsi işi üzrə 18 il qiyabi hökm çıxarılıb. Rusiya isə həbs müddəti bitən kimi onu öz vətəndaşı kimi himayə etdi və Gürcüstana təhvil vermədi. Amma "Şakro" bu şərtləri pozdu və bu səbəbdən də indi onu uzun müddətli həbs gözləyir.

"Şakro"nun həbs edilməsindən sonra Rusiya kriminalında bir xaos hökm sürməkdədir. Xüsusilə ötən ilin avqustunda Türkiyədə azərbaycanlı "qanuni oğru" Rövsən Caniyevin ("Lənkeranski") qətindən sonra Rusiya kriminal aləmində yaranmış boşluq davam edir. "Şakro"nun adamları vəziyyətə nəzarət etmək üçün cəhdlər etsə də, tezliklə aydın oldu ki, vəziyyəti dəyişmək mümkün olmayacaq. Bu səbəbdən də "Şakro"nun ən yaxın tərəfdarları Rusiyalı tərk etdilər. Onların arasında David Ozmanov ("Dato Krasnodarski"), Nodari Asoyan ("Nodar Rustavski") və Şalva Ozmanov ("Kuso") var idi. Həmçinin "Şakro"ya yaxın qanqsterlər qrupu və ona maliyyə xidmətləri göstərən bir sıra şəxslər Rusiyalı tərk etmək məcburiyyətində qalıblar. "Şakro"nun yaxın adamlarından olan slavyan qruplaşmalarının lideri Yuri Piçuqin ("Piçuqa") bu ilin fevralında həbs olunduqdan sonra "Şakro"nun "yezidi kürd mafiyası"nın daha bir neçə üzvünün müddətli həbsə məhkum edildilər.

Məlumata görə, Rusiyada "qanuni oğru"lara qarşı müharibənin əsas qəhrmanı daxili işlər naziri Vladimir Kolokoltsevdir. DİN rəhbəri "Görüş yerinin dəyişmək olmaz" filmi-nin qəhrmanı Qleb Jeqlov kimi "oğru türmədə oturmaldır" ideyasını həyata keçirir. Bir neçə il əvvəl Rusiya vətəndaşını öldürən Orxan Zeynalovun qolları bağlı şəkildə kabinetinə gətirdən Kolokoltsevın kriminal aləmə amansız mövqeyi ilə tanınır. V. Kolokoltsev 2012-ci ildən Rusiyanın daxili işlər naziri vəzifəsində çalışır.

□ ORXAN

Biləcəridə dəhşətli qətl

Biləcəri qəsəbəsi Pünhan Təbrizli küçəsi ev 10-da yaşayan, 1990-cı il təvəllüdü İsrail İsmayıl oğlu Cəlilov aralarında yaranmış mübahisə zəminində həyat yoldaşı, 1995-ci il təvəllüdü Aysel Ulduz qızı Cəlilovanın boğazını bıçaqla kəsib. A. Cəlilova qan itirməsindən ölüb.

"Trend" in məlumatına görə, qətlə yetirilən 1995-ci il təvəllüdü A. Cəlilova iki ay əvvəl aralarında yaranmış münaqişə nəticəsində həyat yoldaşı, 1994-cü il təvəllüdü İsrail Cəlilovdan boşanıb və həmin vaxtdan Binəqədi rayonunun Biləcəri qəsəbəsində atasının evində yaşayırmış. Son bir ayda İ. Cəlilov ayrıldığı həyat yoldaşını izləyib. O, həyat yoldaşı ilə yenidən ailəsini bərpa etmək qərarına gəlib. Martın 29-da axşam saatlarında İ. Cəlilov qayınatasının evinə gələrək həyat yoldaşı ilə barışmaq istədiyini bildirib. Qızın ailəsi ilə oğlanın ailəsi yaxın qohum olduğundan onu bağışlayıb və İ. Cəlilovu evə buraxıblar. Axşam saat 23 radələrində İ. Cəlilovun yanında olarkən A. Cəlilovanın mobil telefonuna zəng gəlib. İ. Cəlilov zəng edən şəxsin kim olduğunu və mobil telefonu haradan aldığı soruşanda isə A. Cəlilova ona dəqiq söz deməyib. Bundan əsəbiləşən ər həyat yoldaşını aldaraq evin hamam otağına çağırıb və qapını arxadan bağlayaraq mətbəxdən götürdüyü bıçaqla onun boğazını bir neçə yerdən kəsərək qətlə yetirib. Hadisə zamanı qızın atası və qardaşı evdə olsa da, onlar hadisədən xəbərsiz olublar. Həyat yoldaşını qətlə yetirən İ. Cəlilov hamamda yuyunaraq evdən çıxıb və Binəqədi Rayon Polis İdarəsinin 6-cı polis bölməsinə gələrək təslim olub.

Ölkədə işsizliyin real səviyyəsi nə qədərdir?

Ekspert: "Rəsmi rəqəmlərlə realıq arasında ciddi fərq var"

Əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri Səlim Müslümov "Əməyin Gələcəyi Təşəbbüsü" üzrə Milli dialoqun yekunlarına həsr olunan konfransda işsizlik səviyyəsinin 5 faizdə saxlandığını deyib. Ötən il Azərbaycanda əhalinin gəlirləri 5,2 dəfə, minimum əmək haqqı 3,5 dəfə və orta aylıq nominal əmək haqqı 3,8 dəfə artıb, işsizlik səviyyəsi 5 faiz səviyyəsində saxlanılıb.

Nazir bildirib ki, 1990-2016-cı illərdə Azərbaycanda 65 yaş və yuxarı yaşda olanların sayı 67,3 faiz artıb: "Bu illər ərzində kiçik, yəni 0-14 yaş qrupunda olanların sayının 8,3 faiz azalması, 65 yaş və yuxarı yaşda olan əhalinin sayının isə 67,3 faiz artması və bu təbəqənin xüsusi çəkisinin 4,8 faizdən 6,2 faizə qədər yüksəlməsi əhalinin yaşlaşma meylinin mövcudluğunu göstərir. Azərbaycanda 2015-ci ilə müqayisədə

2050-ci ildə əhalinin sayının 1,4 dəfə artacağı gözlənilir".

S.Müslümov bildirib ki, ölkədə 65 və yuxarı yaş qrupunun əhalinin ümumi strukturundakı bugünkü artım

tendensiyasının saxlanılması və əhalinin bu kateqoriyasının xüsusi çəkisinin 2015-ci ildəki 6,2 faizdən 2050-ci ildə 22 faizə çatması, gələcəkdə demografik yük əmsali göstəricisinin 63-ə qədər artmasını şərtləndirəcək və əmək, məşğulluq, sosial təminat, xüsusilə təqaüd sistemində yeni tələblərə cavab verəcək dəyişikliklərin olunmasını zəruri edəcək.

Maraqlıdır, hər kəs işsizlikdən şikayətləndiyi halda necə ola bilər ki, Azərbaycanda işsizlik səviyyəsi 5 faiz olsun? Bu statistika necə hesablanır və əslində işsizliyin real səviyyəsi nə qədərdir?

İqtisadçı ekspert Natiq Cəfəri deyir ki, rəsmi rəqəmlərlə realıq arasında ciddi fərq var: "Dünyada qəbul olunmuş işsizlik hesablaşma qaydaları ilə Azərbaycanda qəbul olunmuş qaydalar arasında ciddi fərq var. Azərbaycanın bu statistikasını sanki elə qurulub ki, rəsmi siyahıya, rəsmi ritorikaya cavab versin. Ona görə də işsizlərin sayı hesablanarkən ancaq rəsmi şəkildə məşğulluq idarələrinə baş vuran və rəsmi şəkildə işsiz statusu alan şəxsləri işsiz kimi qeydiyyata alırlar. O sayı da əsas götürərək cəmiyyətdə işsizlik səviyyəsini hesablayırlar. İkinci ən böyük problem on-

ta kartı olan insanların sayı işləyənlərin siyahısına daxil deyil. Azərbaycanda da bunların sayı 1,5 milyondur. Bunun təqribən 850 minə yaxını dövlət sektorunda, 550-600 minə yaxını isə qeyri dövlət sektorunda, yəni kommersiyada çalışır. Yeni ölkədə əmək qabiliyyəti olan insanların sayı təqribən 5 milyondan bir az çoxdur. Əslində deməli, rəsmi rəqəmlərlə realıq arasında ciddi bir balans da, Azərbaycanda kifayət

qədər yüksək səviyyəli işsizlik olduğunu rəqəmlər sübut edir. Hətta Bakının özündə də, regionlarda da insanlarla danışarkən ən böyük problemin işsizlik olduğu etiraf olunur. Hər hansısa bir ölkədə cəmi 5 faiz işsizlik olsaydı, bu, problem olmaqdan çıxardı. İnsanları narahat edəcək bir məsələyə çevrilməzdi. Deməli, rəsmi rəqəmlərlə realıq arasında ciddi bir balans da, Azərbaycanda kifayət mövcuddur".

"Eşşək əti zərərli deyil" - nazirlikdən rəsmi açıqlama

Statistika Komitəsinin son məlumatlarında ölkədə eşşəklərin sayının kəskin azalması əhalidə narahatlıq yaradıb. Bəziləri eşşəklərin kəsilərək insanlara mal əti adı altında satıldığını düşünür. Lent.az xəbər verir ki, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi Aparatının Heyvandarlığın inkişafı şöbəsinin müdiri Qalib Əbdülməliyev avzison.az-a bildirib ki, eşşək ətinin yeyilməsi Azərbaycan üçün xas ənənə deyil.

Onun sözlərinə görə, dünyanın bir çox ölkələrində eşşək əti mətbəxdə istifadə olunur və qida kimi qəbul edilir: "Eşşək əti zərərli et deyil. Bizdə ənənəvi olaraq eşşək ətinə istifadə olunmur. Bəzi hallarda rast gəlinən neqativ hal ondan ibarətdir ki, eşşək, at əti və s. ətlər öz adı ilə deyil, başqa adlarla təqdim olunur. Məsələn, mal əti adı ilə istehlakçılara satılması qanun pozuntusudur. Eşşək əti öz adı ilə müvafiq qaydada müayinələrden keçsə, mənsəyi bilinsə və satışa təqdim olunsun, istehlak oluna bilər. Eşşək adı ilə at ətinin satılması hallarına bizdə rast gəlinməyib".

İstehlak kreditləri 2 mlrd. 350 mln azalıb

2016 -ci ildə istehlak kreditləri üzrə real azalma 2 mlrd. 350 mln. manat olub. "APA-Economics" xəbər verir ki, bunu Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin iclasında "Azərbaycan Mərkəzi Bankı haqqında", "Müflisləşmə və iflas haqqında", "Banklar haqqında" qanunlara, eləcə də Mülki, İnzibati Prosesual, Mülki Prosesual Məcəllələrinə dəyişikliklərlə bağlı qanun layihələrinin müzakirəsi zamanı Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasının (MBNP) sədri Rüfət Aslanlı deyib.

"2016-cı ildə istehlak kreditləri 20%, təxminən 1,2 milyard manat azalıb. Bu, nominal azalmadır. Real azalma daha çoxdur. Çünki portfelin yarısı xarici valyuta idi. Biz məhdudiyətləri tətbiq edəndən sonra xarici valyutada istehlak kreditlərinin həcmi azalıb. Ötən il istehlak kreditləri üzrə real azalma 2 mlrd. 350 mln. manat olub", - deyərək bildirib.

İZRAİL ƏNƏNƏSİ ƏSASINDA ÖZƏL TİBBİ SAHƏDƏ 20 İLLİK TƏCRÜBƏ!
Xəstəlikdən əzab çəkən insanlara Əsasən Kişilərə! Diqqət!!! Axırımı Şans!!!
 Azərbaycanda və yaxud xaricdə diaqnozun təsdiqi və tam müalicəsi mümkün olmayıbsa, **doktor VAİZ SƏMƏDOV** şəxsi tibbi metodikası ilə Sizin uğurlu və daha qarantili olaraq aşağıdakı xəstəliklərinizi müayinə və müalicə edə bilər.

- * Diaqnozu bilinməyən ağır hallar;
- * Xərçəngə şübhəli olan prostat düyünlü adenomaları. Prostatitlər;
- * Cinsi zəiflikdən impotensiyadək, marağın və aktların azalması;
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Sidikdə və spermada qan;
- * Spermanın azalması, itməsi;
- * Kişi cinsi orqanının birdən əyilməsi, balacalması;
- * Oğlan uşaqlarında cinsi orqanların (penisin və xayaların) yaşa görə balaca olması;
- * Ailədə olan hormonal və infeksiyon səbəbli sonsuzluq;
- * Tala-tala və hərtərəfli saçların tökülməsi;
- * Gecə-gündüz uşağ və böyüklərdə sidik aktların pozulmaları;
- * Baş-boyunda, onurğa-qılçaqlarda, qollar-ayaqlarda, qasıq-xayalarda ağrıları;
- * Psixo-nevroloji gərginlik, yuxusuzluq, qorxu, yaddaşın azalması və digər qərribə olan şikayətlər.
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalıqlar və ağırlaşmalar.

D-r V.Səmədovun əsas tibbi prinsipi - keyfiyyətli və təkrarsız müalicə aparmaq üçün xəstəliyin əsl və bütün səbəblərini aşkar etmək zəruridir.

Qəbula yazılmaq və ünvanı öyrənmək üçün saat 11-dən 23-ə dək, (050) 213-88-05 nömrəsinə, **d-r Vaiz Səmədova** zəng etmək olar. Qəbul növbə ilə hər gün saat 12-dən sonra başlayır.

Cümə söhbətləri

B ismilləhir-Rahmə-nir-Rahim!
 Günümüzün ən aktual mövzularından biri ruzi ilə bağlıdır. Ələlxüsus da həm dünyada, həm də ölkədə obyektiv və subyektiv səbəblərdən baş verən bahalaşma prosesi fonunda bu mövzunun gündəmə gəlməsi aktuallaşmışdır. Və ümumilikdə də son illərdə bu mövzu vaxtaşırı olaraq müzakirə mövzusu olmuşdur. İlk növbədə, bu, mübarək dinimizin tərkidünyalığı rədd etməsi fonunda gedən müzakirələrin mərkəzi mövzusu kimi çıxış edir.

Tərki-dünyalığın dinimizə aidiyyəti yoxdur

Bəzən inancılı kəsimin daxilinə müəyyən viruslar buraxılmağa cəhd edilir ki, işləməklə bağlı, qazanc əldə etməklə bağlı möminlərdə süstlük yaransın. Bu "virusların" mahiyyəti ibadətə yalnız məhdud ayınların icrasından ibarət olmasını aşılamaqdan ibarətdir. İnancılı çevrəsinə nisbətə insanları istər oxumaqdan, istər işləməkdən pisdirmək, tərkidünyalığa üstünlük vermək cəhdləri zaman-zaman edilir.

Təbii ki, bütün bunların İslama bir aidiyyəti yoxdur. Mübarək dinimiz hər zaman tərkidünyalığı pisləyir, insanın içtimada olmasını, halal ruzi qazanmasını istəyir. Amma, bəzən bu məsələnin ifratı da olur. Belə ki, qazanc arıncı getmək kimi məsələlər insanı o qədər məşğul edə bilər ki, insan dinin vacibi buyurduğu əməllərə kifayət qədər süst yanaşır.

Beləliklə, bu məsələnin ifratı və tənqidi var. Ya insan özünü tamamilə işsiz-gücsüz, özünü yaratdığı ehtiyacılıqda görür, ya da ki, ruzi qazanmaq adı ilə hər şeyi buraxıb, gecəsini-gündüzünü yalnız qazanc əldə etməyə həsr edir. Özü də ki, birinci halda insan özünü bir "müqəddəslik" örtüyünə də bürüyə bilər. İkinci halda isə, "yaxşı işlər görmək, xeyriyyəçilik etmək üçün çalışıram" bəhanəsilə özünü aldadır və bütün varlığını qazanc əldə etməyə həsr edir.

Qeyd etmək lazımdır ki, bahalaşma prosesi bu məsələlərə bir növ yeni impuls verməkdədir. Bir tərəfdən, bu bahalaşma, çətinləşmə fonunda kimsə bu tempə tab gətirməyib, "özümü dinə, ibadətə həsr edirəm" kimi düsturlarla tərkidünyalığa üstünlük verəcək, çalışmağı, ruzi dalınca getməyi kənara qoyacaq.

Bunun digər ifratı isə öz vücudi suallarını cavablandırmaqdan, öz həqiqi missiyasını yerinə yetirməkdən çox, özünü bütövlükdə qazanca həsr etməyə meyilli insanların davranış olacaqdır. Onlar tamamilə zombiləşəcək, özünü, ailəsini, yaxınlarını unudacaq, içtimada gedən proseslərə süst olacaq və bütün varlığını, mövcudiyətinin mənasını pul əldə edib onu xərcləməkdə görəcək. Və eyni zamanda, özünə də hərdən elə gələcək

lahdan onu da istəyir ki, ona ətə olunan ruzi bol olsun.

Onu da bildik ki, mübarək dinimiz digər insanların sərvətinə göz qoymağı ağır imtahanlardan sayır. Və ruzi ilə bağlı imtahandan şərfələ çıxmaq nə qədər yüksəliş verirsə, onun qabağından çəkilmək, təslimçilik əhval-ruhiyyəsinə malik olmaq da bir o qədər ruhi məşəqqət gətirən bir işdir.

İnsan tək bir baxdığı istəmir ki. Bu tamah baxışları insanda xeyli digər günahlara da yol açır. İnsan baxdıqca, nəzərlərini gödəltməyə özünü məcbur etmədikcə, onda asta-asta deqradasiya amilləri baş qaldırır.

Ruzinin müqəddimələrinin nəsib olunması

Öncəki izzət mövzusunda olduğu kimi, ruzi istəmək məsələsi də insan tərəfindən ruzinin gəlib ona birbaşa yetişməsinə istəmək demək

tövsiyəsi ilə yanaşı, dünya malının əsirinə çevrilməyin zəlalet olması barədə xəbərdarlıqlar var. Bunları bir-bir ayırd edək ki, dinimizin bərkətlili tövsiyələrinin mahiyyətini qavraya bilək.

Əvvəl ona diqqət yetirək ki, ümumən İslam dini ruzi dalınca getməyi təşviq edir. Bəlkə heç bir məkurədə, düşüncədə, dünyagörüşündə İslam dinində olduğu qədər ruzi ilə bağlı təşviqat yoxdur. Ən məşhur bir məsələ - ibadətə ondan doqquz ruzi qazanmaqdan ibarət olmasındır. Böyük İslam Peyğəmbəri (s) buyurmuşdur: **"İbadət on hissədir, onun doqquzu - halal ruzi axtarmaqdır"**.

Başqa bir yerdə görürük ki, ruzi dalınca getmək cihadda iştirakə bərabərləşdirilir. Rəsuli-Əkrəm (s) buyurur: **"Ailəsinin dolanışı üçün zəhmət çəkən şəxs, Allah yolunda mücahid kimidir"**.

Hətta halal ruzi qazanmaq o qədər böyük əhəmiyyət daşıyır ki,

karşılıqdır. Bunun da ən birinci unsurlarından biri - öz məişətini, dolanışığını təmin etmək istəməyən insanlardır. Dinimiz belələri çox tənbeh edir. İslam Peyğəmbəri (s) buyurur: **"Məlundur, qovulmuşdur o kəs ki, öz yaşayış yükünü digərlərinin çiyinə atır"**.

Peyğəmbərimizin (s) zəhmətkeşə göstərdiyi ehtiram

Ruzi qazanmağın ən böyük təşviqədi mətnlərindən biri, Peyğəmbərin (s) zəhmətkeşə göstərdiyi misilsiz ehtiramla bağlıdır. Ənənə ibn Malik nəql edir: İRəsuli-Əkrəm (s) Təbuk döyüşündən qayıdırdı. Səd Ənsari onu qarşıladı. Həzrət (s) onunla görüşdü və Sədin əlini qabar-qabar gördü. Buyurdu: **"Əlinə nə olub, onu nə bu hala salıb?"** Səd cavabında dedi: **"Ya Rəsulullah! Mən əkinçiliklə məşğuləm və ailəmin dolanışığını bu yolla təmin edirəm"**. Rəsulullah

İmanlı insan tərki-dünyaya olmamalıdır

Hacı İqar İBRAHİMOĞLU, ibrahimoglu@gmail.com
 İlahiyyatçı-filosof, iğrışəhər Cümə məscidinin imam-camaatı

dən bəndə öz Yaradanına pənah aparır.

Yeni bir tərəfdən dua edilir ki, ley əziz Allahım! Ey əziz Rəbbim! İmkan mənbəyi Sənsən, ruzi mənbəyi Sənsən. Mənə imkan və ruzi nəsib et, verdiyin ruzini geniş et». Ruzi baxımından qənilik, insanlardan ehtiyacsızlıq istənilir Allahdan. İkinci tərəfdən bəndə tamaha mürəkəb olmaqdan qorxur, tamahın onun ruhiyyəsində qoyduğu öldürücü izləri nəzərə alıb, bu xisletin ondan uzaq olmasını istəyir: **"Allahım! Məni digər insanların imkanlarına, sərvətlərinə, mallarına baxmaqdan çəkindir"**. Bəndə bu baxışları sadə bir şey saymır, bunu ağır imtahan hesab edir və bunun altına girmək iqtidarının ona aid olmasını bəyan edir, bu ağır imtahanın ondan yan keçməsinə istəyir: **"Allahım! Məni bu baxışlarla imtahana çəkmə!"**

Tamahla imtahan olunmamaq

Diqqət etsək, görürük ki, bu sözügedən baxmaqlıq, tamah nəzərlərlə kiminsə sərvətinə gözücu da olsa nəzər yetirmə - əslində günah üçün münbit bir şərait, günahlar üçün bir müqəddimə rolunu oynayıb. Belə ki, tamah - insanın sonradan günahın ardınca getməyini şərtləndirən əsas amillərdəndir. İnsan nəyə tamahını salırsa, həmin şeyə malik olmaq hissi, həmin şeyin onda da olması arzusu onun bütün mənavi durumunu yuyub aparır, haram yola qədəm qoymasını ciddi surətdə təmin edir.

Beləliklə, bizə aydın olur ki, qənilik, imkanlıq istənilməlidir. Amma burda insan kimdən gəldi bunu istəməməlidir, kiminsə qarşısında belini əyməməlidir. Ruzi mənbəyi, ehtiyacsızlıq, qənilik mənbəyi - Uca Allahdır. Və çətinliklərin uzaq olması üçün insan Al-

deyil. Əslində söhbət, ruzinin yetişməsinin tofiqatının ətə olunmasından gedir. Necə izzət mövzusunda insan özündən gələn nə varsa, iqtidarında, qüdrətində nə varsa onu edir və sonra Allaha təvəkkül edərək, sığınaraq, izzətin ona yetişməsinə istəyir - ruzi məsələsi də elədir. İnsan çalışır, səy edir, işini düzgün qurur. Allah Təala da ona ruzini inayət edir. Əslində ruzi istəyən bəndə diləyir ki, **"Allahım! Məni çalışqanlıq nəsib et, bu çalışqanlığın davamlılığını, qalırılığını nəsib et, bunu əldə etmədə Öz tofiqatını nəsib et!"**

Və ikinci hissədə imtahandan qorunmağı, tamah sınağına çəkilməməyi istəmək də eləcə. Təbii ki, belə deyil ki, insan oturub baxacaq və imtahanlar öz-özünə ondan yan keçəcək. İnsan özü iradə etməlidir, niyyəti dəqiq olmalıdır. Kimsə gəlib onun niyyətini təmərəküzləşdirməyəcək və müəyyənləşdirməyəcəcək. Və yaxud gəlib onun qəlbini açıb, oraya iradəni yerləşdirməyəcək. İnsan özü iradə edir, amma Allahdan bu iradənin bərkətliliyini istəyir. Bu iradənin möhkəmləndirilməsini istəyir. Lənətlik iblisin vəsvəvəsəsindən amanda qalmasını istəyir.

Ümumilikdə götürsək, əslində insanın bütün bədbəxtçilikləri məhz nəfsini özbaşına buraxmasından başlanır, özge malına tamah salmaqdan başlanır. Bir xislet olaraq, tamahı günahların hərəkətverici qüvvəsi kimi qiymətləndirə bilərik. Bu xislet insan bəsa bilsə, digər zəlaletlərə də sinə gərə bilər.

Ruzi dalınca getmək tövsiyələri

Mübarək dinimizin mətnlərinə nəzər salsaq, ruzi ilə bağlı təşviqədi xarakterli tövsiyələrin olduğunu görürük. Və bununla yanaşı, dünyaya bağlılığın pislənməsini də görürük. Yeni halal ruzi dalınca getməyin

dinimiz bunu vacib əməllə bərabərləşdirir. Allah Elçisindən (s) nəql edirlər: **"Halal ruzi qazanmaq hər müsəlman kişi və qadına vacibdir"**.

Ruzi qazanmaqdan irəli gələn yorğunluq - Mütəal Allahın sevdiyi xüsusiyyətlərdəndir. İslam Peyğəmbəri (s) buyurmuşdur: **"Allah Təala, bəndəsinə halal ruzi qazanmaq yolunda yorğun görməyi sevər"**.

Qiyamət günündə, haqq-hesab çəkilən məqamda halal ruzi qazanan şəxsin aqibəti gözəl olacaqdır. Rəhmət Peyğəmbəri (s) buyurub: **"Öz zəhməti ilə çörək yeyən şəxs, Sırat körpüsündən ildirir kimi keçəcək"**.

Başqa bir yerdə zəhməti ilə ruzi əldə edənə olan hörmətdən danışılır. Həzrət Peyğəmbər (s) buyurub: **"Allah Təala öz zəhməti ilə çörək yeyən kəsə rəhmət nəzəri ilə baxar və heç vaxt ona əzab verməz"**.

Bekar olmaq deqradasiyaya səbəb olur

Dinimiz ruzi əldə etməyi, lənətlənmək üçün əsas kimi təqdim edir. Əziz İslam Peyğəmbərindən (s) sət bir xəbərdarlıq vardır: **"Öz ailəsinin xərcini təmin etməyən kəs məlundur, məlun!"**

İmam Muhəmməd Baqirdən (ə) nəql edilən hədisdə avaraçılığın, bekarlığın dinimiz tərəfindən necə pislənməsi təsvir edilmişdir: **"Həzrət Musa (ə) buyurdu: "Ya Rəbb! Bəndələrindən hansı biri Sənin dərgahında daha çox qəzəbinə səbəb olar?" Rəbb buyurdu: "O kəs ki, gecələri ölü kimi yatağında olar və gündüzləri avaraçılıqla keçirər"**.

Bekar olmaq, işsiz-gücsüz gəzmək dinimiz tərəfindən çox pislənməmişdir. Əmirəlmöminin Həzrət Əli (ə) buyurur: **"Əgər işlə məşğul olmasa, daimi bekarlıq da nadürrüslüyə və fəsada səbəb olur"**.

Fəsad mühitinin əmələ gəlməsinin ən ciddi amillərindən biri - be-

(s) onun əlini öpdü və buyurdu: **"Bu, bir əldir ki, atas (Cəhənnəm odu) ona təmas tapmaz"**.

Ruzi qazanmağın əhəmiyyəti, məqamı o qədər böyükdür ki, əziz İslam Peyğəmbəri (ə) gəlib zəhmətkeşin əlindən öpür. Bu böyüklükdə ümmətin Peyğəmbəri (s), Allah Təalanın yerləri-göyləri yaratmasının səbəbkarı olan Rəsul (s), sadə bir əkinçinin əlini öpür - eməyə və halal ruzi qazanmağa verilən ilahi qiymətin və dəyərin təzahürü kimi. Kimsə deyir ki, İslam dini süstlük, tənbellik verir, çalışmaqlıq vermir, tərkidünyalığa üstünlük verir - onun gözəl ən cavabı budur: bu ümmətin Peyğəmbəri (s) ruzi üçün çalışan əlləri öpür!

Amma ən əsas şərti yaddan çıxartmaq olmaz ki, halal ruziyə nə qədər təşviqat varsa da, bunun zəruri və kafi şərti - Allaha bəndəlik müstəvisində olmasındır. Əgər ruzi dalınca getmək insanı Allaha bəndəliyə aparırsa, əgər bu məsələlər insanı Allahdan uzaq salmayacağına, əksinə, Allah Təalanın deydiyi yolla getməyi daha da gücləndirəcəksə - bu deyilən qiymətlərin, verilən dəyərlərin hamısı ona aiddir.

Amma əgər ruzi əldə etmək adı ilə insan Allahdan uzaqlaşacağına, Allaha bəndəlik müstəvisindən çıxacağına - demək onun məşğul olduğu işə ruzi əldə etmək deyilməz. Nəql olunan dəyərlər onun gördüyü işə şamil olunmaz.

Uca Allah cəmi insanlara bu mətləbləri düzgün anlamaq tofiqatını nəsib etsin!

Allahım! Bizləri halal ruzi arıncı gedənlərdən qərar ver!

Allahım Bizlərə Sənin istədiyin işlərlə məşğul olanlardan olmağı nəsib et!

Allahım! Cəmi bəndələrini mənasız və nadürrüst işlərdən uzaq et!

Allahım! İşğal olunmuş torpaqların tezliklə qəsbəndən qurtulmasını nəsib et!

Allahım! Öz Hücətin - İmam Mehdi Sahib-əz-Zamanın (ə.f.) tezliliklə zühur etməsinə nəsib et! Amin!

MUSAVAT

Son səhifə

N 65 (6679) 31 mart 2017

Bu qadınlar uşaqlarını təbii doğa bilməzlər

Brazilyada qeyseriyyə əməliyyatlarının sayını azaltmaq üçün yeni qanun qüvvəyə minib. Bu barədə "BBC News" xəbər verib. Hakimiyyət ölkədə bu əməliyyatlarla bağlı ciddi artım olduğu üçün belə qadağaya ehtiyac duyub. Hazırda Braziliyanın özəl klinikalarında qeyseriyyə əməliyyatı ilə uşaq dünyaya gətirənlər ümumi doğumların 85 faizini təşkil edir. Dövlət səhiyyə müəssisələrində isə bu rəqəm 45 faizdir. Yeni qaydalara görə, həkimlər pasiyentlərə qeyseriyyə əməliyyatının vacibliyini əsaslandırmalı və gözləyən risklərlə bağlı məlumat verməlidir. Rio-de-Janeyro Federal Universitetinin professoru Pedro Oktavio de Britto Pereyra bildirib ki, qadınların əməliyyata razılıq verməsinin səbəbi sadədir. Bu halda onlar xəstəxanalarda özlərinə ən rahat yeri qazanırlar. Professorun sözlərinə görə, təbii yolla doğum etmək istəyən qadınlar özəl klinikalarda yer çatışmazlığı ilə qarşılaşır. Onlara bildirilir ki, artıq əməliyyat üçün müraciət edən qadınlara görə palatalarda yer qalmayıb. Xəstəxanalara da qeyseriyyə əməliyyatı təbii doğuşdan daha sərfəlidir. Belə ki, bu halda əməliyyat pulu, üstəgəl, xəstəxanada daha çox qalmaq sonuncuların büdcəsinə fayda verir. Dolayısı ilə Braziliya xəstəxanaları qadınların öz körpəsini təbii yollarla dünyaya gətirməsinə imkan vermirlər.

100 yaşlı kişi bir gün işlədi, 1 dollar məaş verdilər

Amerikanın Nyu-Cersi ştatında yaşayan Bill Hansen adlı şəxs 3 il bundan öncə "Hutchinson Plumbing" adlı kampaniyadan gedib. Kampaniya rəhbərliyi isə işsiz darıxan 100 yaşlı amerikan təqaüdçüyə bir günlük də olsa keçmiş vəzifəsində çalışmağa icazə verib. Təqaüd zamanında o hiss edib ki, evdə işsiz dayanmaq dünyanın ən zəhlətökən işidir. Kişi yənidən 32 il çalışdığı iş yerini görməyi arzulayıb və rəhbərlik buna icazə verib. Hansenin 100 yaş tamam olanda kampaniyanın rəhbərliyi Fred Hutchinsonun onun arzusunu yerinə yetirib. Belə ki, rəhbərlik bir gün ərzində onun görəyini işlərin siyahısını müəyyənləşdirib. Keçmiş iş yoldaşları yubilyarı ad günü münasibətilə təbrik edərək, tort gətiriblər. Birgünlük işinə

görə Hansen simvolik məaş da alıb - 1 dollar. 100 yaşlı amerikan hesab edir ki, onun bəxti gətirib: "Mənim heç vaxt səhərlər həvəslə getdiyim iş yerim olmayıb".

90 yaşlı müharibə veteranı cinsiyyətini dəyişib

Böyük Britaniyada 90 yaşlı İkinci Dünya müharibəsi veteranı cinsiyyətini dəyişib. Bu barədə lenta.ru saytı "The Daily Telegraph"ə istinadən xəbər verib. Bir neçə il öncə Piter Devis adlı kişi adını dəyişərək Patrisiya qoyub, sənədlərini dəyişib və hormon müalicəsinə razılıq verib: "Mən yavaş-yavaş bu haqda qonşulara danışmağa başladım. Hər kəsin mənə cavabı belə oldu ki, narahat olma, səni xoşbəxt edən hər şey gözəldir".

Uşaqlıq yaşlarından etibarən o hiss edirmiş ki, digər oğlanlara oxşamır. Amma bunu etiraf etmək təhlükəsiz deyilmiş. "İnsanlar transgen-derliyin nə olduğunu anlamırdılar. Hətta professional tibb işçiləri də. Həmin vaxt

mənə ya elektroşokla müalicə, ya da həbs cəzası təhlükəsi vardı. Onlar düşünürdülər ki, mənə dəyişə bilərlər. Amma anlamırdılar ki, bu, xəstəlik deyil. Mən də sağalmağ istəmirəm" - deyə qoca əbləh söyləyib.

1945-ci ildə 18 yaşlı Piteri orduya çağırıblar. Almaniya uduzanda isə onu Uzaq Şərqi, Yaponiya ilə müharibələrin getdiyi yerə, ardınca isə Hindistana yollayıblar. Növbəti üç il ərzində isə o, Afrikanın şərqi qulluq edib. 60 yaş olanda o, bu sirrini arvadına danışmış. Arvadı bu xəbəri anlayışla qarşılayıb və ona yardım etməyə çalışmış. Bundan 6 il sonra isə həyat yoldaşı dünyasını dəyişib. Və nəhayət o, 2015-ci ildə cinsiyyət dəyişdirmə əməliyyatına girib.

QOÇ - Ətrafınızda mövcud olan "səbəbsiz" gərginlikdən narahat olmayın. Tərəfdaşlarınıza qərəzli şəkildə yanaşmasanız, vəziyyət yaxşılaşa bilər. Qida və yuxu rejiminizə fikir verin. Səhər saatlarında isə aldığınız təkliflərə razılıq verməyin.

BUĞA - Astroloji göstəricilərə görə, ümumi əhvalınız qənaətbəxş olsa da, iş yerində çətinliyiniz olacaq. Bu səbəbdən üzərinizə düşən vəzifələrin məsuliyyətini hiss etməlisiniz. Görüş yerlərinə gecikməyin.

ƏKİZLƏR - Əsas diqqətinizi yarımçıq işlərinizin həllinə yönəldin. Paralel olaraq bir neçə işlə məşğul olmaq da yaxşıdır. Saat 15-dən sonra maraqlı adamlarla görüşəcəyiniz güman olunur. Amma bu görüşlər işlə bağlı olmayacaq.

XƏRÇƏNG - Bu təqvimə mənalı tərzdə başa vuracaqsınız. Xüsusən də sevgi münasibətlərində cəryan edən proseslər ürayiniz istəyən istiqamətdə inkişaf edəcək. Bacardığınız qədər darıxdırıcı işlərdən uzaqlaşın.

ŞİR - Maraqlı hadisələrlə rastlaşacağınız gözlənilir. Hətta könüləcan məclislərdə də iştirak edə bilərsiniz. Tənbəlliyi bir kənara atın və öz səhvlərinizi başqasının ayağına yazmayın. Xilasınız məhz bundadır.

QIZ - Əlinizə düşən fürsətdən istifadə etsəniz, bu gündən xeyli bəhrələnmə bilərsiniz. Əks təqdirdə karyeranız üçün uğurlu anlar əlinizdən çıxa bilər. İnsanlara qarşı inamsızlığınız heç də yaxşı əlamət deyil. Müdiriyyətlə xoş davranın.

TƏRƏZİ - Ulduzlar sürpriz dolu bir gün yaşayacağınıza imkan verəcək. Amma belə məqamda kiməsə yalan satmaq, hiyləgərlik etmək yolverilməzdir. Çünki sonradan bundan öz əleyhinizə istifadə edə bilərsiniz.

ƏQRƏB - Lazımı adamlarla görüşlər təşkil etməklə problemlə işlərinizi yoluna qoya bilərsiniz. Maddi sıxıntılarınızın azalacağını bildiren ulduzlar səmimi və təbii olmağı, realığa düzgün qiymət verməyi məsləhət görür.

OXATAN - İşgüzarlığınızı artırmaq üçün ətrafınıza layiqli tərəfdaşlar toplayın. Aldığınız hər bir təklifə başdaşovdu yanaşmamağınız. Yeni işə keçmək planınız varsa, bu gün qəti qərar verməlisiniz.

OĞLAQ - Göy qübbəsinin qənaətlərinə görə, yavaş-yavaş həyatın nəbzini tutmağa başlamısınız. Daxili şərşıntılarınız da səngiməkdədir. Odur ki, haqq-ədalət prinsipinə əməl etməlisiniz. Ulduzlar sizə təzə xəbərlər də yetirəcək.

SUTÖKƏN - Öhdənizə götürdüyünüz işlərə məsuliyyətlə yanaşsanız, günün sonunadək maddi durumunuzu təmin edə biləcəksiniz. Hətta özünüzi yaxşı aparсанız, maddi imkanınız qənaətbəxş olacaq. Hər boş sözə əhəmiyyət verməyin.

BALIQLAR - Axır ki, üzüntülü anlarınız başa çatacaq. Odur ki, bütün ciddi işlərin həllini sürətləndirməli, sevdiniz adamlarla yeni münasibətlər sistemində keçməlisiniz. Ulduzlar uzaq səfərlərinizi təxirə salmamağı məsləhət görür.

Qoroskop

(31 mart)

Səbuhi Rəhimli

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

İtə narkotik daşıdırmaq istədilər, 20 il həbsə girdilər

ABŞ-da narkotik daşıdırmaq üçün qəfəsdə saxlanılan iti gömrük xidməti əməkdaşları saxlayıblar. Lenta.ru saytının xəbərinə görə, it Nyu-Yorka Puerto-Rikodan gəlib və təyərənin baqaj hissəsində olub. Con Kennedi aeroportunda onu iki nəfər naməlum şəxs götürmək istəyib. Onlar düşünüb ki, it heç kimdə xüsusi şübhə doğurmayaçaq. Belə ki, eyni marşrutdan Sato Project təşkilatı da istifadə edir və sonuncu Cənubi Amerikada atılan sahibsiz itlərin daşınması ilə məşğul olur. Aeroportda isə qaçaqmalçıları əllərində axtarış əmri olan polis də gözləyirdilər. İtin saxlandığı qəfəs iki heyvan üçün nəzərdə tutulmuş və axtarış zamanı ordan 10 kiloqram heroin çıxıb. Polisin hesablamalarına görə, narkotiklərin qiyməti milyon dollardan artıq olub.

Qaçaqmalçılara cinayətkar əlaqələrə girib, narkotik maddə saxlanması ilə bağlı ittiham irəli sürülüb. Onları 20 ilə qədər həbs cəzası gözləyir. İtin taleyi ilə bağlı hər hansı məlumat verilmir.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Nazim SABIROĞLU

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.100